Кіно

ДВОХТИЖНЕВИЙ ЖУРНАЛ
УКРАЇНСЬКОЇ КІНЕМАТОГРАФІЇ

5

Фільм „Танг" незабаром

ДЖУНГЛІ СІАМУ
НА ЕКРАНАХ УКРАЇНИ

„КІНО“

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ КІНЕМАТОГРАФІЇ

4-й рік | Березень, 1929 року | № 5 (53)

ЗА ЯКІСТЬ І ЗМЕНШЕННЯ СОБІВАРТОСТИ

Справа підвищення якости продукції в українській кінематографії набирає що-раз більшого значення. Ті здобутки, що їх досягла українська кінематографія минулого року, свідчать про те, що якість нашої кіно-продукції невпинно зростає, але, коли урахувати більш-менш досконалі з технічного боку умови роботи, ця якість повинна ще значно покращати. Адже-ж безперечним є той факт, що з боку техніки підприємства української кінематографії посідають перше місце в Союзі, а це до де-чого зобов'язує. Насамперед, **це зобов'язує до того, щоб наші фільми своєю якістю були не гірші продукції інших радянських кіно-організацій, а по-друге, щоб їх собівартість була нижча.**

В усіх галузях нашої промисловости йде рішуча боротьба за підвищення якости і зменшення собівартости. Питання якости і собівартости продукції **зараз набирає виключного значення в процесі соціялістичного будівництва й той, хто зриває заходи партії й Радвлади в цій справі, той безперечно завдає неприпустимої шкоди нашому поступові вперед.**

Зріст кінематографії почасти був спорадичний і часом вона втягувала до себе не досить витримані й не вповні пролетарські елементи, що байдуже ставляться до народньої копійки й інколи навіть не бажають додержувати формули—залізна дисципліна й дбайливе ставлення до виробництва. Коли в інших галузях промисловости є старі кадри робітників, що органічно звязані зі своїми підприємствами **й ставляться до них, як до близьких і рідних, то цього не можна сказати відносно підприємств кінематографії.** Тут ми на 90% маємо діло не з кадровою робочою силою, **а з елементами, що ще не виховали в собі психології бережного ставлення до підприємства.** Це ще більше зобов'язує нас зараз рішуче зрушити питання про те, щоб суспільні норми ставлення до підприємств з боку робітників за всяку ціну були-б застосовані в повсякденній роботі на підприємствах кінематографії. Це стосується не лише фабрик, а взагалі всіх підприємств, що їх має на Україні кіно-індустрія.

Можна навести силу фактів, що свідчать про неприпустиме ставлення окремих робітників до цього виключно важливого завдання. **Ми маємо такі факти, коли робітники й службовці наших підприємств не виконують тих або тих вказівок адміністраторів, коли вони вступають в непотрібну балаканину, що призводить лише до послаблення дисципліни і часто обертається на абсолютно неприпустиме ставлення до адміністративного складу, негативно впливаючи на решту робітників підприємства, коли кожен захід того чи того керівника дискредитується, коли виробничі наради не працюють систематично (до того-ж часто їх робота не є практичною роботою в розумінні усунення тих або тих хиб), в розумінні підвищення якости виробництва та його продукційности а просто перетворюється на неприпустимі склоки та дискредитації.** Все це загрожує планам і зриває роботу.

Дані про наслідки роботи за 1-й квартал цього господарчого року говорять про те, що планові покажчики, які були широко й докладно обговорені на Всеукр. виробничій кіно-нараді, а також на зборах робітників окремих підприємств,—ці планові норми не дотримуються, при чому всі пояснюють це, головне, тим, що за останній час підупала дисципліна на наших підприємствах. Коли-ж 1-й квартал, який з боку кон'юнктури є найбільш сприятливий, характеризується недодержанням норм промфінплану,—а 1-й квартал захопив частково й II-й, то це загрожує зривом низки надзвичайно потрібних заходів, накреслених в наших планах, що складені цілком реально. Отож тепер потрібні героїчні зусилля, щоб за всяку ціну ліквідувати той прорив, який стався в наслідок неуважного ставлення до виробничих завдань. Усі низові організації, що є на наших підприємствах і що зацікавлені в розвиткові кінематографії, повинні проявити максимум ініціятиви й енергії для того, щоб за той час, який ще залишився до кінця року, надолужити те, що було упущено в I-й частині року.

Треба широко поставити питання на зборах робітників наших підприємств про піднесення дисципліни, підвищення якости продукції й зменшення її собівартости. Всім тим, що будуть перечити (головне, не на словах, а на ділі) проти цього,—не місце на наших підприємствах.

Треба, щоб також і адміністратори нарешті відчули й усвідомили свою відповідальність за доручені їм підприємства. Адміністратори, що потурають поганим інстинктам, що плентаються у хвості,—таким адміністраторам також не місце на підприємствах, як і тим, що безпосередньо підривають підвалини підприємства.

Ми не маємо кадрових робітників, але ми повинні їх створити. У нас є здорова **частина робітників, що віддано й щиро працює, і на них ми повинні орієнтуватись. Їх треба берегти, до їхніх думок треба прислухатись, бо це й є той здоровий елемент, що так нам потрібний на сучасному ступні розвитку кінематографії.**

У цій справі, як і в справі боротьби з бюрократизмом, найактивнішу участь повинна взяти молодь. Часто-густо енергія молоди скеровується не в той бік, що треба, але будемо сподіватись, що в цій справі молодь зуміє зайняти відповідальне й почесне місце. Час не терпить, треба зараз-же енергійно заходитись коло цієї справи, бо від неї залежить успішний розвиток нашого будівництва.

ЛЕОНІД СКРИПНИК

ВМЕР 23 ЛЮТОГО 1929 РОКУ.

Вмер Леонід Скрипник. Ім'я його мало відоме для широких кол людности України. Не так давно, якихось два-три роки тому, почав він свою роботу на полі українського друкованого слова. Інженір з освіти, висококультурна й освічена людина, він усю силу свою і ввесь розум свій, розум плодючий і багатогранний, віддає справі будування української радянської культури. Йому не довелося багато зробити, він не встиг у всю широчінь і в усю глиб виявити свій хист, свої знання, свої думки. Розтрачене здоровля, розхитаний, сухотами згризений організм, але міцний і цілком не розтрачений мозок забрав із собою в труну Леонід Скрипник.

Вже традицією стало заповняти рядки некрологів жалібними зітханнями і сумовитими скаргами на смерть. Завжди добре розуміють ціну втрати лише тоді, коли втрата ця сталася. На прикладі життя Леоніда Скрипника така істина ще раз стверджується. Адже злидні й безробіття були частими супутниками в житті Леоніда Скрипника.

Ми ще так мало вміємо берегти людей, так мало вміємо брати від них того, що вони можуть дати. Ми так легковажимо людьми!

Українська кінематографія, як жодна інша галузь культури, особливо важко мусить цю втрату відчувати.

Його книжку «Нариси з теорії кіно» ще мало знають. Проте її не тільки знати, але й простудіювати мусить бути обов'язком кожного кінематографіста, коли він хоче мислити про кіно, коли він дбає про культуру кіно, про культуру своєї роботи, про свої знання. Можна не перебіл шуючи стверджувати, що перша українська кіно-книж була і є й тепер чи не найліпшою книжкою з теорії кін мистецтва, що з'явилася в Союзі.

Його прекрасно викладений, популярний і повний ку фотографії теж пройшов якось непомітно на українсько книжковому ринкові. Майже самітний на цій ділян української культури, не довго попрацювавши, Леон Скрипник спромігся дати тут такі твори, що зробили честь і багатішій за українську культурі.

Журнал «Кіно» може з гордістю пишатися тим, що са на його сторінках вперше з'явилося ім'я Леоніда Скри ника, поставлене під цілою низкою глибоких змістом, вкл деними в них ідеями, істинами й формулами статтей, розвинулися потім у цілу книжку.

Журнал «Кіно» позбувся одного з найцінніших сво співробітників, борця за революційну кінематографію, передові, культурні й вдосконалені форми її.

Щоб увічнити пам'ять цього першого теоретика кіне тографії революційної України, журнал «Кіно» призна що-річну премію ім. Леоніда Скрипника за найліпшу, ук їнською мовою писану статтю чи книжку з теорії рево ційного кіно-мистецтва, що вийде протягом року.

Українська радянська кінематографія втратила одн з вірних і відданих своїх борців та робітників. Ім'я Леон Скрипника буде для неї незабутнім.

НАШІ Нотатки

Анрі Барбюс про „Арсенал“

Славетний французький письменник Анрі Барбюс, що перебуває зараз в Радянському Союзі, вмістив у тижневику «Монд», що виходить в Парижі, велику статтю про «Арсенал».

На думку А. Барбюса «Арсенал» належить до високої класи визначних кінематографічних творів.

Відзначивши, що через незнання української мови та відсутність на перегляді осіб, що знають французьку мову, йому довелося сприймати фільм без написів, А. Барбюс зазначає, що через це йому, мабуть, здалося, що не всі епізоди фільму завжди суворо й точно звязані один з одним: «як-би то не було, це була-б єдина критична увага, яку може викликати цей фільм, й до того поверхова критична увага. В дійсності, там навіть, де керівна нитка, здається, зникає, драматична емоція не перестає виникати, вона без ухилу зростає, вона накопичується й приносить одність та звязаність, потрібні, щоб розуміти трагедію, що проходить блискавками. **Кінцевий висновок: твір в цілому має непереборимий та гострий ефект».**

Далі А. Барбюс подає коротку довідку про січневе повстання у Києві й характеризує послідовні сцени, що конкретизують цю тему: **«вони всі рельєфні, напруджені, дивовижної насиченности й місцями геніяльні, а послідовність їх глибоко хвилює“.**

А. Довженко за А. Барбюсом має почуття головної риси, важливішого жесту, сильного скорочення. Все це режисер надзвичайно використовує **у фільмі «водночас рясному й схематичному, який розвивається, так-би мовити, скоками та ударами. Найчастіше сцени несподівано перериваються, щоб продовжитись після інших. Їх режисер ламає на шматки, іноді посеред жесту. Це прискорене поділювання (дивізіонізм) підтримує напружену увагу з початку до кінця».**

А. Барбюс далі докладно описує всі сцени фільму й приходить до висновку, що ім'я О. Довженка—це ім'я ще одного борця за передові форми світової культури.

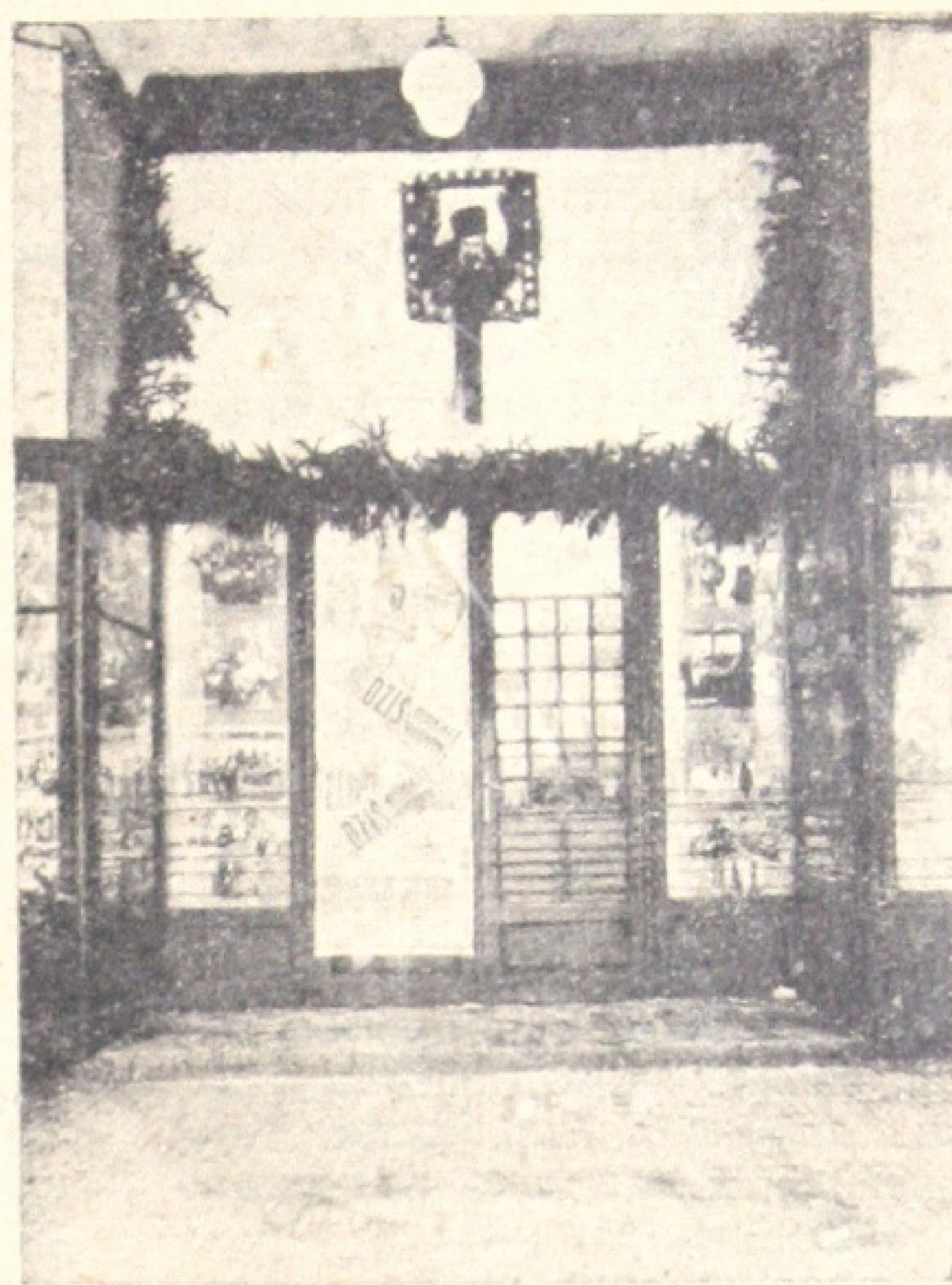
С. М.

„Тарас Шевченко“ на Західній Україні

Немає більш менш великого міста на Західній Україні, де-б не демонструвався «Тарас Шевченко». За ці кілька місяців фільм обійшов такі міста: Львів, Перемишль, Станиславів, Стрий, Тернопіль, Яворів, Дрогобич, Борислав та Добропіль. Про захоплення глядачів з фільму—годі говорити. Досить сказати, що населення появу фільму розцінює як своєрідне свято. До цього спричинилася перш за все сама назва фільму, а по-друге — це-ж перший радянський український фільм, що продерся після девятимісячного цензурування крізь кігті польської буржуазної цензури.

Демонструється «Тарас Шевченко» з спеціяльно дібраною музикою та за участю місцевих співочих капел, що виконують під час сеансів Шевченкові пісні.

Варт відзначити величезні зусилля прокатного товариства «Соня-фільм», що в 1923 році організувалося у Львові і поставило собі за мету просувати українську кіно-продукцію. Тільки через їхні заходи та зусилля населення Західньої України має змогу бачити «Тараса Шевченка».

На фото вхід — до кіно-театру в м. Станиславові, з рекламою «Тараса Шевченка».

ВЕЛЬМИ ДИВНІ „ВИПАДКИ“

Нью-йоркська єврейська газета «Таг» в номері від 5-го лютого видрукувала велику статтю, присвячену нашому фільмові «Два Дні».

...«Новий кіно-театр, пише «Таг», демонстрував на своїому відкритті фільм «Два Дні». Цей фільм познайомив нас, американців, з новим Емілем Янінгсом—головним героєм фільму—І. Замичковським. Ні з яким іншим кіно-артистом Замичковського не зрівняти».

Розхваливши фільм та передавши його зміст, «Таг» відзначає: «солома й полова, що Голівуд годує нею американського глядача, до того обридла кіно-публіці, що вона залюбки дивиться «Два Дні». **Коли хвалить ворог, то вдвічі приємно. Особливо, коли наше, радянське кіно-виробництво протиставлюється Голівудівському; алеж... коли наші «тяпи», невідомо за ради якої мети, видають закордоном виробництво української кінематографії — ВУФКУ — за виробництво «Совкіно»... то залишається все таки незрозумілим: чого це й досі такі «випадки» трапляються в закордонній пресі?..**

Терновим шляхом досягла українська кінематографія того місця, яке вона зараз займає на союзному екрані. На початку іронічне, пізніше терпиме, нарешті—милостиве ставлення до українського фільму—змінилося, кінець-кінцем, заслуженим признанням його. І дивно, **кому з «тяпів» Союзного Амторгу забажалося видавати «Два Дні» за російський фільм, виробництва «Совкіно»?** А газета «Таг», гадаємо, атестує «Два Дні», як фільм російський, не без підстав...

Коли-б ми були певні того, що в даному випадкові в цій атестації, в цій підміні «марки» немає нарочитости, то ми-б навіть не реагували на такий «ляпсус», та, на жаль великий, випадки рекламування закордоном виробництва національних радянських кіно-організацій, як виробництва Совкіновського, до того обов'язково, як російського виробництва,—**випадки такі трапляються надзвичайно часто й примушують нас ціпко зацікавитися таким «незначним, дрібненьким» питанням.**

Газета «Таг», як і автор рецензії, знають, очевидячки, за існування на земній кулі Союзної Радянської Республіки, що має офіційну назву УСРР, інакше рецензент не згадував-би про «українського пана», що ніби-то фігурує у фільмові.

...«Швайцар українського пана»... так характеризує рецензент «Таг'у» ролю Замичковського. Всього, виходить, тільки й є у фільмові українського, що... пан.

Існує в природі фільм, що має назву «Арсенал»,—роботи режисера Довженка, виробництва кіно-організації, що має **назву «ВУФКУ»... До того-ж оце саме ВУФКУ перебуває в країні, що має назву УСРР. У цьому фільмові є герой, що кваліфікує себе так: «Я—український робочий»... Отже, цікаво було-б знати: коли-б наш «Арсенал» «сподобився» попасти на американський екран, чи було-б змінено цю фразу, цей титр з наголосом не тільки на слові «робочий», а й «український»?..**

Совкіно, очевидячки, не заперечує проти того, щоб виробництво ВУФКУ фігурувало на закордонному екрані, як «російський фільм виробництва Совкіно?»

Лестиво. Для ВУФКУ, але не для наших «...тяпських» чиновників, що «прокатують» закордоном фільми виробництва **радянської української кіно-організації, як фільми виробництва Совкіно»...**

Цікаво було-б почути в цій справі авторитетну думку **наших Амторговців, а зокрема й Совкіно.**

М. М.

Тіні минулого

Целулойд — річовина крихка. Вигадано її не для вічности. Це не глиняні платівки Асирії чи Вавилону, що тисячеліттями схороняються. Доля целулойдної стрічки — доля хвилева. Життя її не триває надто довго. Лише тепер і в нас, і закордоном організуються спеціяльні сховища для фільмів, де схоронятимуть їх, коли не для вічности, то, в усякому разі, на поважніші терміни. Целулойд боїться й вогню, й необережних людських рук, й вільготи, й мікробів, що знищують емульсію на плівці. Тому зберігати фільм — річ дуже складна.

В вихорі революції загинули не метри, а тисячі кілометрів пописаного світляними знаками целулойду. Хіба було тоді до того, щоб берегти оті жмути плівки, де „ридали скрипки“, плакали над „розбитою вазою“ героїні, посміхалися чорноокі циганки? Та й чи треба було їх всі берегти? Спадщина була з них ніяка, і лише історик кінематографії часом журиться з приводу їхньої загибелі, та поховані по закутках нашого сьогодні „колишні люди“ згадують, зітхаючи, про гарячу гру Віри Холодної і про недорівняний проділ Мозжухіна. Актуальної цікавости до тих „тіней минулого“ тепер не може бути, і так лише, сміючись та дивуючись, можна тепер проглядати старі, вцілілі якимось чином „салонні драми“ Ханжонкових, Ермольєвих і Дранкових. Говоримо про більшість, адже й тоді часом створювалися такі речі, що без них неможливий був-би дальший розвиток кінематографії.

Українське кіно зросло на руїнах кіно капіталістичної Росії. Дехто з піонерів тієї кінематографії перейшов до роботи в кіно українському, і вчив нові кадри радянських фільмарів „таємницям“ свого ремества. Такий режисер, як П. І. Чардинін, що дав нам „Тараса Шевченка“, „Трясила“ то що, був одним з основоположників руського кіно. Ще 1909 р. він ставить художній фільм „Влада темряви“ за Л. Толстим, і безперервно працює аж до цього часу в кіно, зробивши більше як 200 фільмів.

Саме П. Чардинін „знайшов“ таких акторів, як Мозжухін, Лисенко, Гончарова, Туржанський. І. Мозжухін уперше знимався в фільмі П. Чардиніна „Пісня про купця Калашнікова“ ще 1909 р.

Чардинін, Гардін, Протозанов, Сабинський — це ті імена, що лишилися працювати в кінематографії радянській, і дали їй за цей час багато цінного й корисного.

Але імен таких не багато. Ціла плеяда колишніх „улюбленців публіки“ втікла разом із більшістю „своєї“ публіки закордон, де й досі ще намагається „гнати монету“, продаючи за дешеву ціну свої зів'ялі чари західньому міщанинові. Животіють в Парижі злигодні кіно-фірми їхні, як от „Софар-фільм“, „Альбатрос“, „Венгеров-фільм“ та „Туржанський-фільм“, спекулюючи і на „російські — клюкві (ставлять „Волга... Волга“-клюкву про Стеньку Разіна, „Распутіна“, „Царевича“ то-що), і на клюкві східній („Схід“, „Великий Могол“, „Кур'єр царя“). Найганебнішим чином потурають смаком тупого міщанина, аби той давав на шматочок хліба.

Вгорі — кадр з фільму „Будь проклятий ти, що розбив моє життя“ (1916 рік); посередині — В. Максимов та Віра Холодная; внизу Полонський.

Найщасливіший з них І. Мозжухін, що йому пощастило було трохи підробити в Америці. Решта ж, як от Туржанський, Н. Лисенко, Руніч, Гайдаров, Г. Хмара, Ольга Чехова, Н. Римський, метушаться між Берліном та Парижем, шукаючи роботи чи підробітку.

Колись імена їхні цвіли на всіх афішах кіно-театрів Росії. Колись і вони були

спроможні творити де-що цінне. Адже не можна відняти від Віри Холодної титула єдиної справжньої дореволюційної російської кіно-актриси, що прийшла до кіно не з театру і тому не принесла сюди театральних звичок та театральної гри.

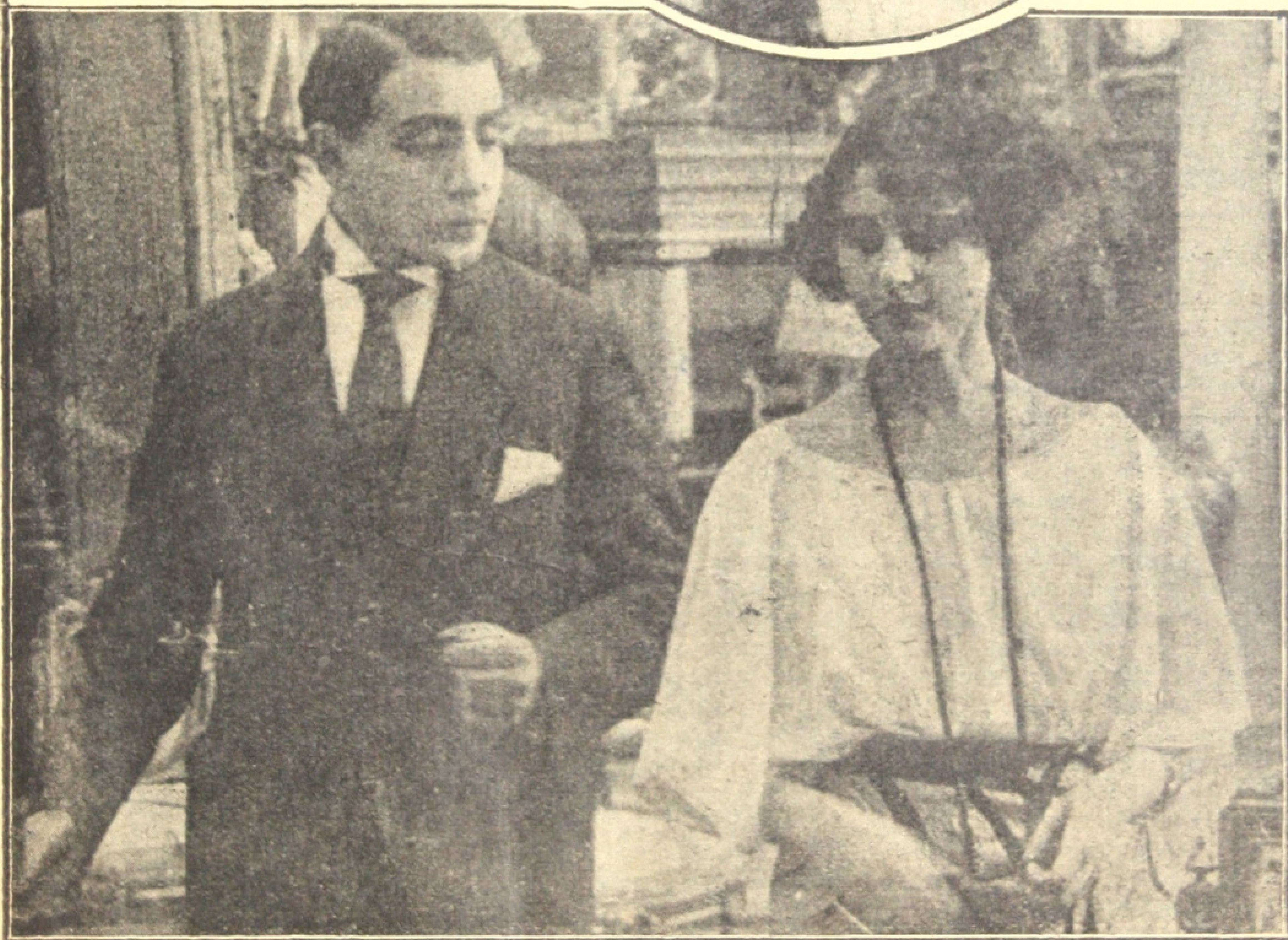
Так само і В. Максимов, що кинув тепер кіно і перейшов до театру, колишній старанний учень славетного „улюбленця" Вольдемара Гаррисона, не зважаючи на всю вульгарну пишність та „шляхетний" несмак свого амплуа — салонного фрачного героя-коханця — зумів укласти в це амплуа і хист, і акторське вміння. Епігон епігонів — Полонський був куди слабший за свого попередника в амплуа — В. Максимова.

Базарна природа капіталістичного кіно не могла створити умов для розквіту справжнього кіно-мистецтва. Проте тоді вироблявся досвід, що його радянське кіно перейняло, як початкову школу кіноремества. Початкову школу вже давно закінчено. Радянські кіно-майстрі починають бути вчителями і для буржуазних фільмарів. Радянський кіно-актор також виріс. Мало що можуть тепер допомогти нам ті старі актори, що лишилися в радянській країні. Зійшла з кону Зоя Баранцевич, яка спробувала була ще зниматися в картині ВУФКУ „Троє", рідше й рідше з'являється ім'я Панова, вмер Салтиков, кинув акторську роботу Олег Фреліх.

На Заході справа стоїть не так. Там традиції старого кіно не були перервані. Тому й поступ їхній не іде таким шаленим темпом, як поступ кіно радянського. Вони багатіші за нас і на кошти, і на людей. Але ми молодші за них. В цьому наша перевага і перемога. Молодий клас уляв свою кров у жили кіно-індустрії. Кров ця плідна і творча.

Вгорі: Руніч та Янова на зйомках фільму 1913 року. Збоку з пальтом у руці — режисер В. Сабинський. Посередині — Пола Негрі в фільмі „Графиня — коханка апаша". Внизу — Руніч та Віра Холодная.

Буржуазне кіно прагне змолоджуватись, але змолоджується воно дуже поволі, та й чи змолодиться таки? Саме тому й імена старих, довійськових ще „зірок", як от Асти Нільсен, Поли Негрі, Женні Портен, навіть Франчески Бертіні випливають іще на західньому кіно-ринкові.

З Астою Нільсен (останній фільм її, що ми бачили — „Жінка під 40 років) глядач кол. Росії познайомився ще 1910 р. з фільму „Безодня". З Франческою Бертіні того-ж року з фільму „Франческа да-Ріміні". З Полою Негрі трохи пізніше — року 1914.

З цими „старими знайомими" ще й тепер доводиться здибуватися й на радянському екрані. Де-які з них зросли, як от Пола Негрі чи Аста Нільсен, що грою своєю в „Безрадісній вулиці" зворушує й радянського досвідченого та спокушеного глядача, де-які, хоча-б і та Бертіні, сумно та нудно доживають віку.

О. Горенко.

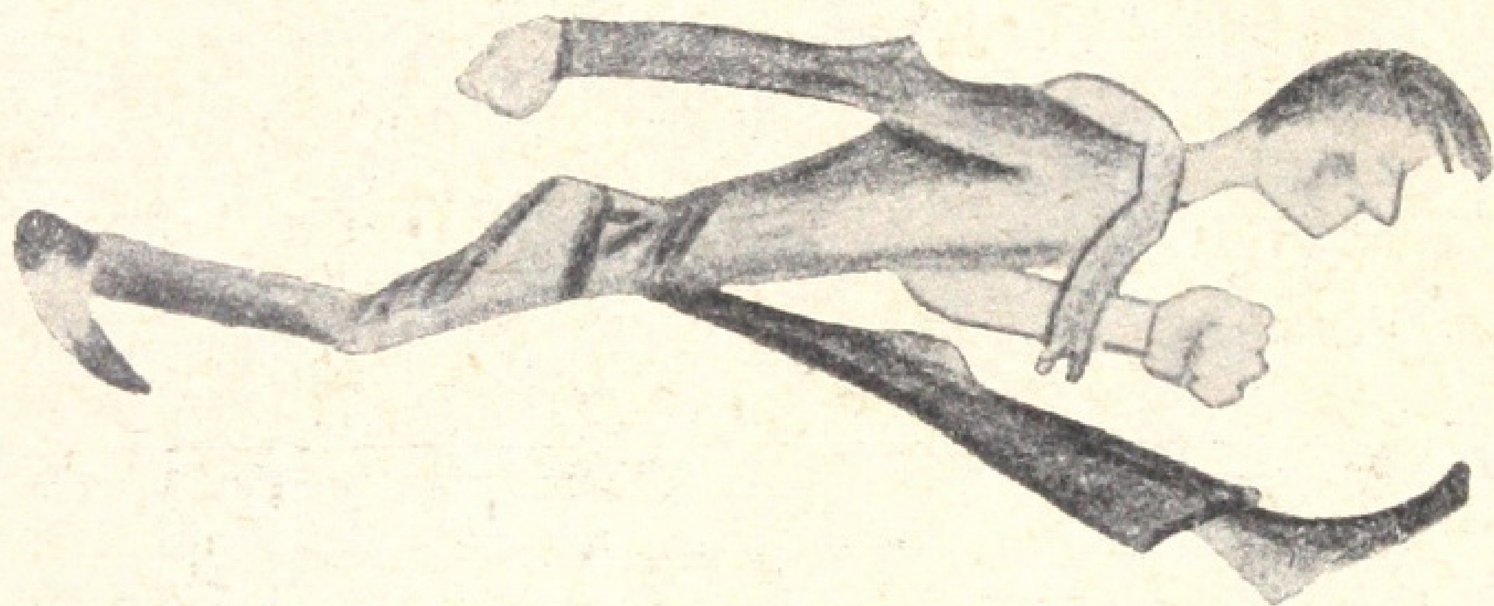
ФІГАРО З КІНО ФАБРИКИ

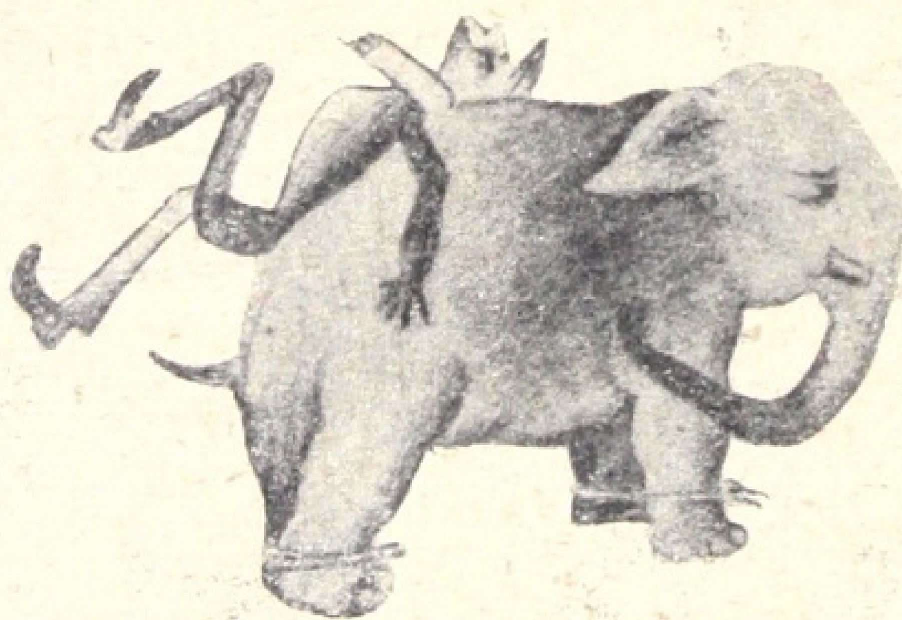
Фігаро тут,
Фігаро там...

Нема професії, що вимагала-б більшої рухливости, ніж професія помічника кіно-режисера. Під час праці постать помічника вічно мигтить перед очима, бігаючи з якимсь терміновим дорученням з одного кутка фабрики до другого. Для швидкости та лаконічности слова „помічник режисера" об'єднано його в одне—помреж.

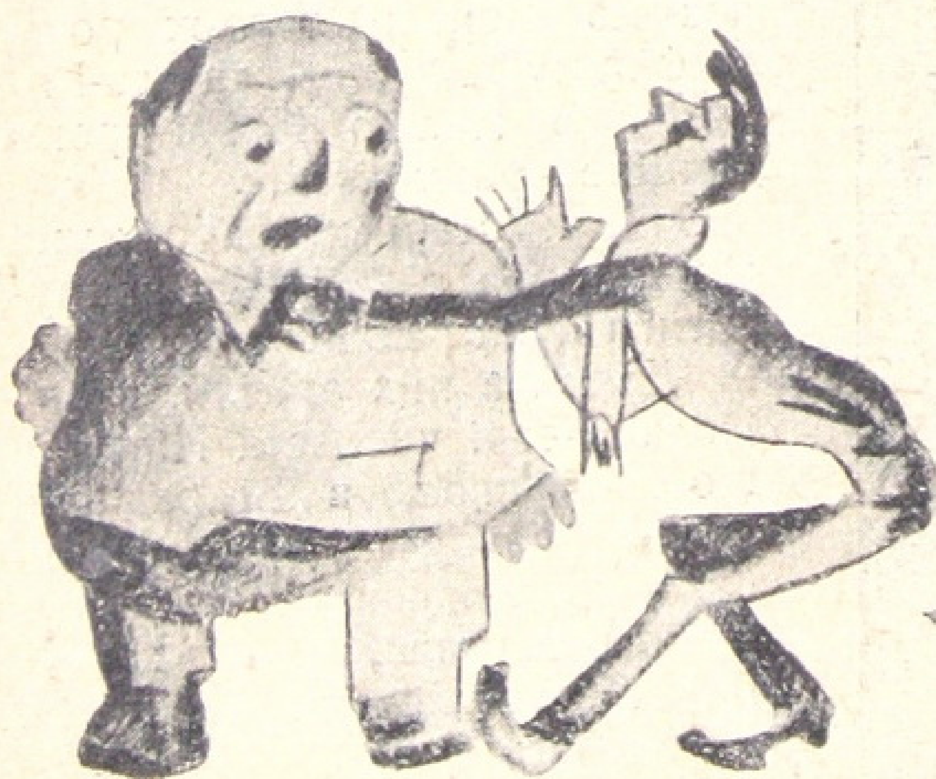
Коли бачиш вічно зайнятого найрізноманітнішими дорученнями помрежа, мимохіть згадується інший історичний образ людини, що так само завжди поспішав; згадуєм меткого перукаря з Севільї—Фігаро. Немає найменшого сумніву, що коли-б Фігаро дожив до наших кінематографічних днів, то, закинувши пензлик та бритву, він неодмінно працював-би десь за помрежа. Але добрим робітником він навряд чи міг-би бути. Робота помрежа вимагає більшої рухливости та вміння пристосовуватися до оточення, ніж його мав веселий перукар з Севільї.

Вся чорнова робота по створенню фільму лежить на плечах помрежа. Починаючи з дня розробки сценарія, коли він протягом кількох ночей терпляче вираховує, скільки людино-днів буде витрачено на картину, скільки рушниць та набоїв треба негайно виготувати, і кінчаючи останнім зліпленим планом під час монтажу. Крім жвавости та кметливости добрий помреж повинен мати надзвичайну пам'ять. Він мусить виконувати всі розпорядження творця картини — режисера. Він є ходяча записна книжка думок режисера. Слова „забув" у лексиконі помрежа немає. На нашу думку не один професор мнемоніки міг-би де-чого навчитися у нашого звичайного помрежа.

А пам'ять свою помрежеві доводиться застосовувати скрізь, до всього а головне: треба добре знати акторський ринок. Коли-ж акторський склад не може задовольнити вимог режисера, то помрежеві доводиться братися за типаж. Типаж — це людина, що працює в установі, в конторі, вчиться на робфаці, і нічого спільного з мистецтвом не має. Єдине, що ці випадкові актори мають,—це зовнішність. А цього й шукає помреж. Часто товста, неймовірних розмірів, або спокійна, тиха людина, що за іронії долі має звірячу зовнішність, правлять за об'єктів, що їх шукає так старанно помреж. Не завжди знайдений типаж погоджується зніматись. Умовити його, переконати, що йому конче треба стати перед апарат, теж справа помічника. На те він і Фігаро сьогоднішнього дня. В гонитві за типажем помреж може раптово опинитися в банкові, в нічліжному притулкові, на залізниці й навіть у старечій богадільні. Вмілий помреж через настирливе шукання приводить до об'єктиву найрізноманітніші зразки людської породи.

Втиснути в певні рямці обов'язки, що їх покладено на плечі помічника режисера, при всьому бажанні неможна. Постава кожної нової картини приносить із собою нові, часом надзвичайні обов'язки. У фільмові з верблюдом в одній з головних ролів, помрежеві довелося досконало вивчити характер цього норовистого актора. Це теж стосується до підготовчої виробничої роботи. Коли, наприклад, в картині є кадри про розклад буржуазії, то помічник режисера повинен що в найкоротший час довідатися про всі прийоми і засоби розкладу буржуазії. Але бажання самому бути подібним до буржуазії у помрежа ніколи не буває. Чорнова підготовча робота в павільйоні так втомлює і така складна, що у помрежа мимохіть з'являється одне бажання як-би швидче вона скінчилася!

Чудним здається, що людей віком від двадцяти років і більше доводиться одягати. Але в кіно чимало речей, що можуть здатися чудними. Треба знати твердо закони кольорів на екрані і, виходячи з цього, знайти костюми і одягнути акторів. Як це дивно звучить: одягнути! Більша-ж частина акторів, що знимаються в наших фільмах і грають американських ділових людей або незаможних селян, мають дуже неясне поняття як про фрак, так і про звичайну свитку. Помрежеві, не дивлячись на те, що він майже завжди одягнений в скромну толстовку, не можна не знати, як треба ходити у фраці. Про кожух та свитку говорити не доводиться. Це-ж найбільш поширені атрибути в наших радянських картинах.

Робота помічника режисера тяжка, серйозна й дуже відповідальна. Про велетенську працю, що він її вкладає під час створення картини, ніхто не знає. Його ім'я, коли й є на титрі перед картиною, то на екрані воно з'являється саме в той момент, коли глядач намагається зручніше сісти на своє місце й просить свого сусіду, що сидить попереду нього, зняти капелюха. Після-ж нікому не цікавого імени помрежа на екрані будуть блискучі актори, багаті декорації, цікаві епізоди, що їх вдало подав режисер. До помічника нікому немає діла. Він—вже в наступній картині, зайнятий по горло, відшукуючи акторів, вибираючи місця для натурних з'йомок і вивчаючи характер коли не верблюда, то слона.

Чимало є непердбачених речей в процесі з'йомки, що їх треба передбачити й вивчити помрежисерові. А що до слави, то без неї можна й обійтися. Важлива лише робота. Бо помреж є рівноправний і дуже корисний член виробничого колективу, що працює над створенням радянського фільму.

Але, на жаль, у нас дуже мало цінують помрежа. До нього здебільшого ставляться як до людини, що її питома вага коли не нуль, то одиниця. Особливо це твердження можна застосувати до одного прикрого правила, що практикується в кіно-роботі, а саме, — до перекидання помрежа з одної режисерської групи до другої. На нашу думку кожен помреж повинен знати свого режисера, а для того, щоб його знати — треба з ним постійно працювати.

О. Кесельман.

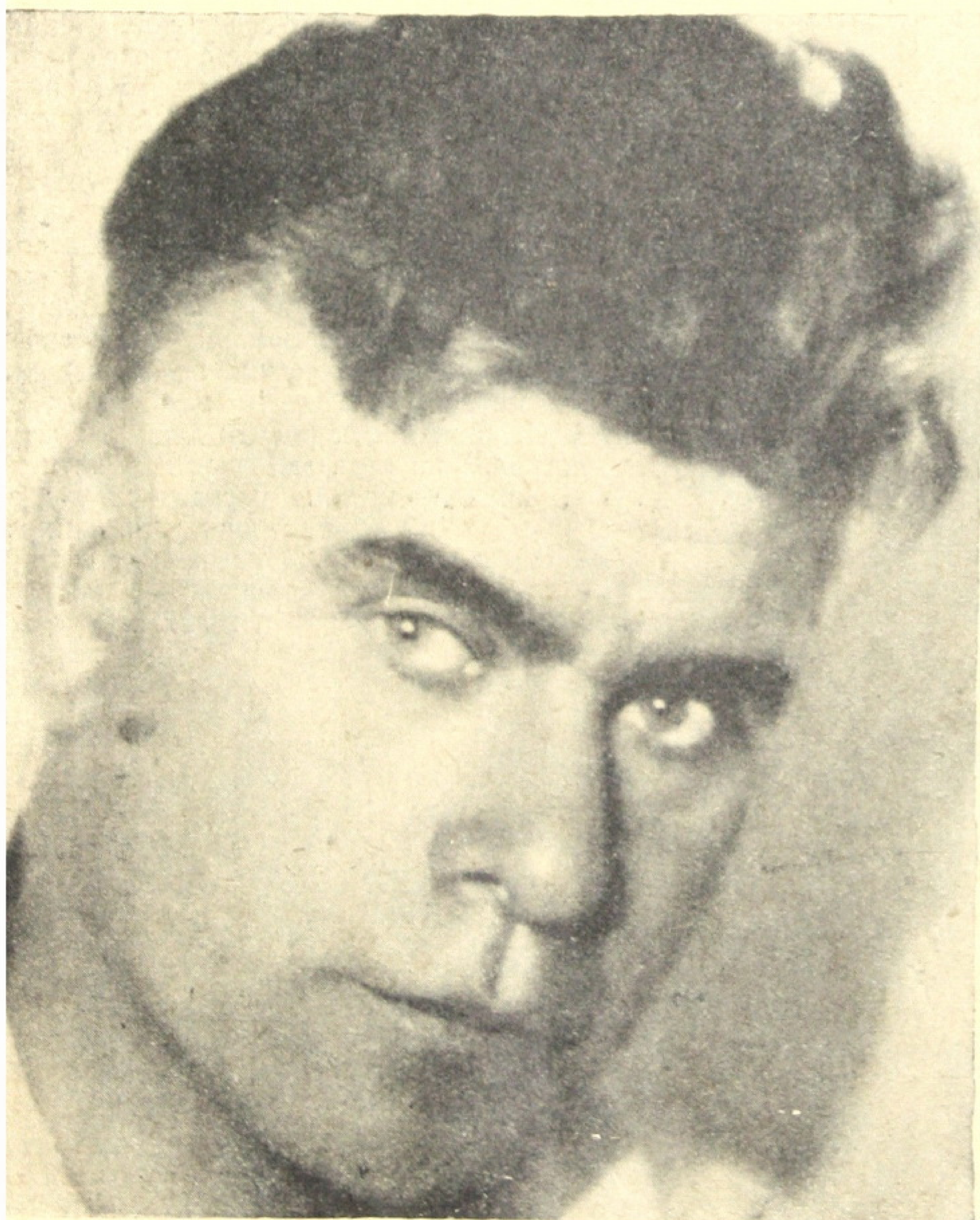
В заметах

Режисер П. ДОЛИНА
Оператор ЛАВРИК
Сценарій Л. ЛЯШЕНКА

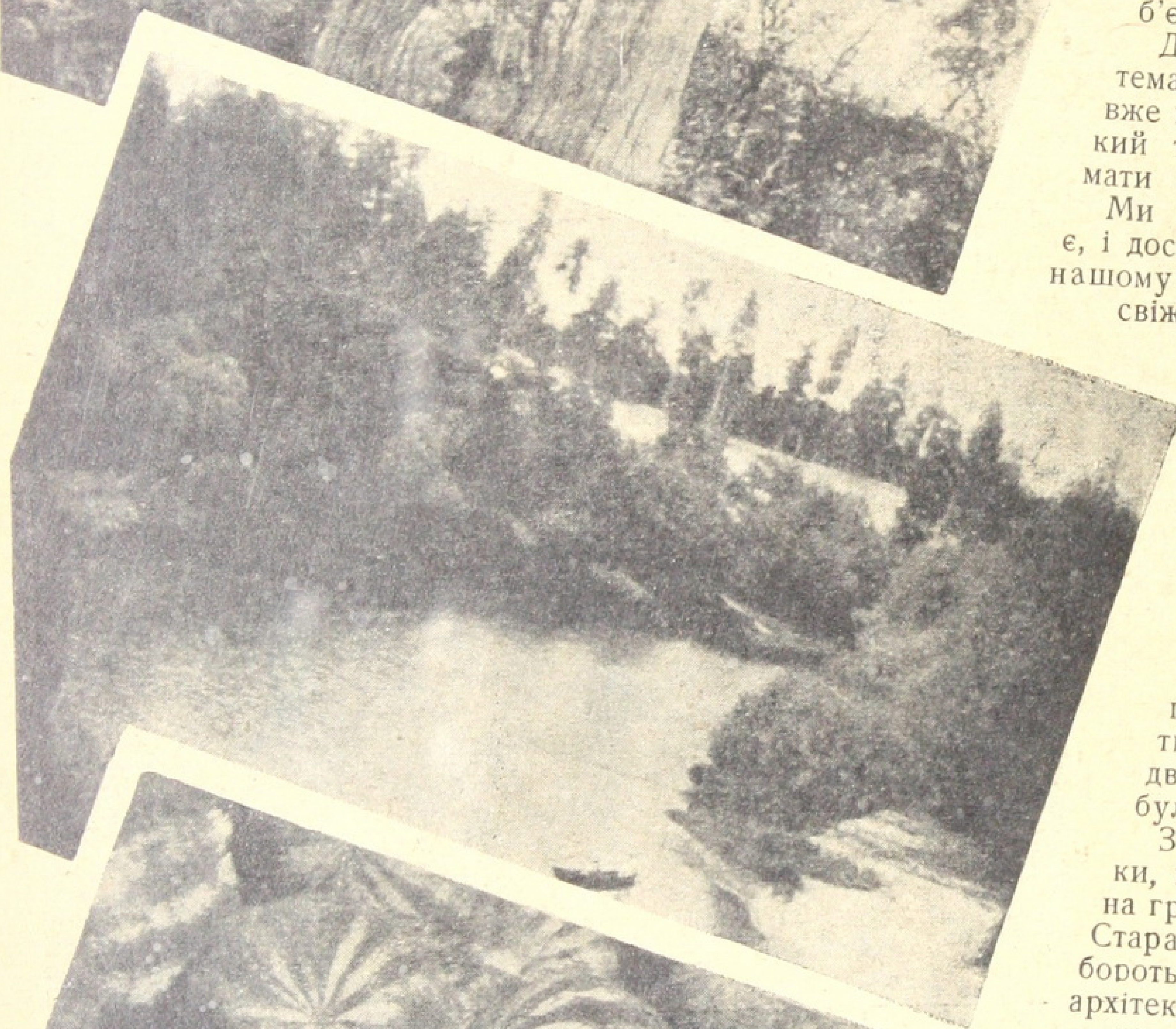

На наших фото подано кадри з фільму „В заметах". Ліворуч унизу—реж. П. Долина.

ПРО ВСЕ

Розгортається нова галузь кіно-роботи, надзвичайно
й цікава; відкриваються нові простори діяльности, ста
кін, а потім сірою тінню виступають на екранах досі
незаймані об'єкти.

Культурфільм — це термінове „соціяльне замовлення"
го кіно-глядача. Треба в нашу добу, збуджувану повнокр
пульсом і бурхливим темпом, треба масам учитися на ход
ба в коротку перерву між працею й працею заповнювати
прогалини знаннів, поширювати свої освітні обрії. Доба куль
революції вимагає цілого арсеналу зброї проти некультурности
ряви; в цім арсеналі культурфільм—зброя жива, діяльна, активн
б'є влучно й далеко...

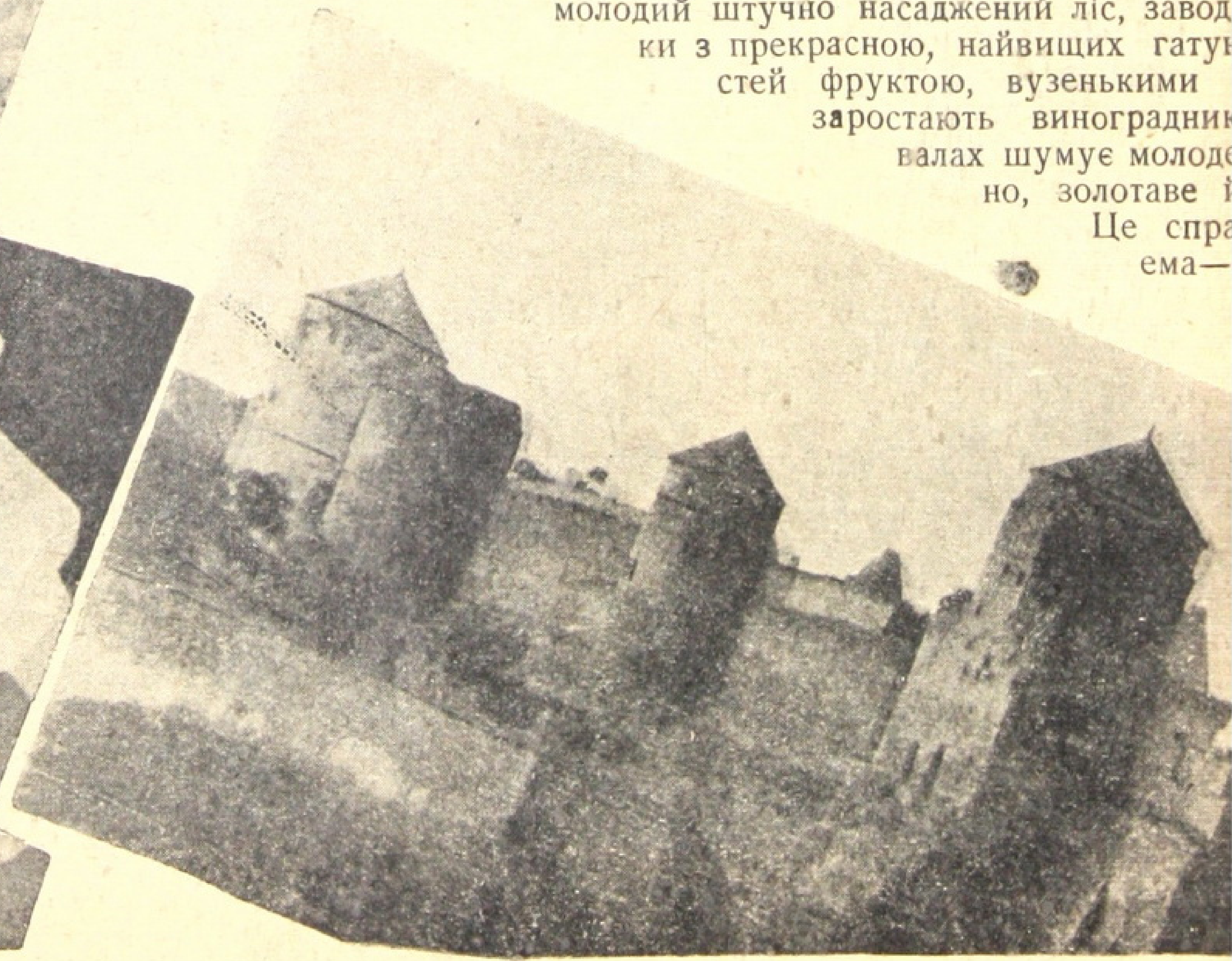
Для культурфільму—немає тематичних перепон і меж; власне
тема культурфільму—справді „все на світі"; це не крилате слов
вже напевно не перебільшення. Безліч тем—перед культурфільмом
кий тематичний простір—річ, коли хочете, навіть небезпечна, як
мати провідного настановлення, якоїсь певної засади для вибору.

Ми ще страшенно молоді в продукції культурфільму, але досвід
є, і досвід зовсім не поганий. Виходячи з цілком певного настанови
нашому тематичному плануванні, ми вже пустили на екрани десятків
свіжих культурфільмів з найрізноманітніших галузів знання.

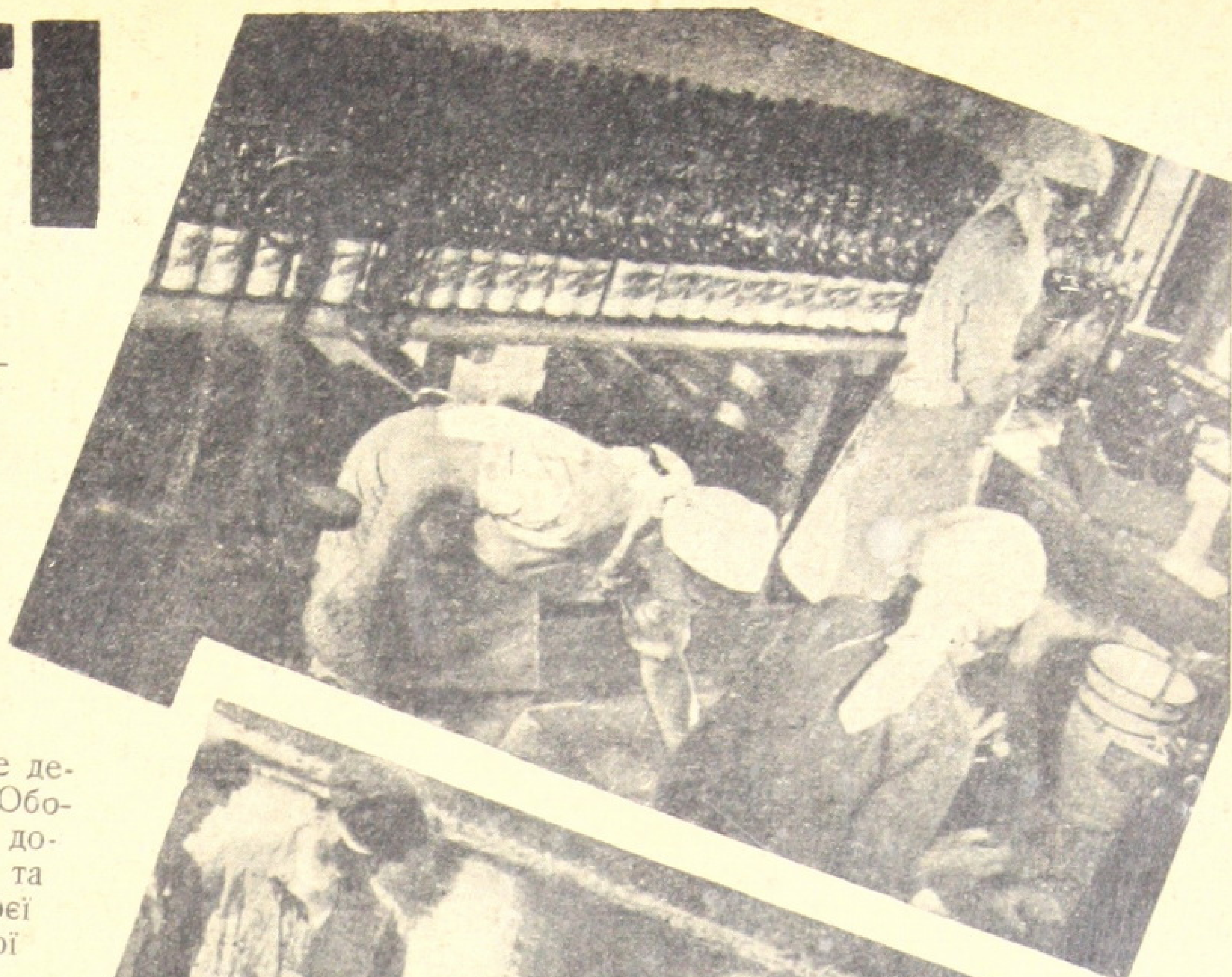
Ми майже не знаємо своєї країни. Не знаємо не тільки
закутків, куди важко дістатися; ось поруч із нами є надз
цікаві краї, міста, селища, а ми їх не то не бачили, а й
ли за них. У країні розвивається туризм, шириться екс
на справа—і незабаром можливість вивчати свій край бу
ступна для масового туриста. А тим часом масам у допом
культурфільм краєзнавчий, безперечно, наймогутніший за
чальний.

Ось перед вами на екрані проходить Кам'янецька округа
ді межа двох світів, частина України дуже своєрідна й
Рештки давньої давнини будівлі, фортеці, вежі показують,
горталося в цім визначнім вузлі Східньої Европи господарче
тичне життя, як запекло боровся західній торговельний ка
двері на південь і схід, до нових територій, нових ринків і я
була вірною помішницею й твердою підпорою капіталістичного
Збігали роки, десятиліття, віки; одні по одних приходили тат
ки, вірмени, поляки,—аж доки прийшла Росія. Кожний з окупан
на група мешканців залишали по собі якісь довговічні „нетлінн
Старанна робота наукового дослідника розшифровує таємниці
боротьби, падіння й піднесення в кам'яних склепіннях і шпилях ста
архітектури—і історія давня розкривається, як сучасне. Кіно апар
це все на своїй чулій плівці—і зрештою культурфільм про Кам'
дає масовим глядачам цілий комплекс знання про історі
краю, про його виключно цікаву природу і—нарешті по
росте, буяє, розквітає наше нове радянське життя „на г
світів".

Відомості про Олешківські піски ви знайдете в спеціяль
і—тільки часами--якісь подорожні нотатки про них десь
200.000 гектарів жахливих піщаних пустель над Дніпром, пу
загрожують околишнім культурним землям,—це величезна г
проблема нашої республіки. Порівнюючи недавно почала о
людність з героїчною метою: перебороти невгамовну стихі
примусити мертвий безплідний пісок родити добру фрукту, ба
ноград. І ця мета здійснюється: на пісках з
молодий штучно насаджений ліс, завод
ки з прекрасною, найвищих гату
стей фруктою, вузенькими
заростають виноградник
валах шумує молоде
но, золотаве і
Це спра
ема—

ІА СВІТІ

й працю людську—оці Олешківські піски, чи „Україн-
Шампань“, як тепер звуть цей закуток України. По-
е на екран! Культурфільм, маленька короткометровка
ьасномовно розповість вам про цей дивний край.
бачите транспорти готової фрукти, винограду, гори
в, городини, що Дніпром і залізницями поширю-
по всій республіці; побачите вперту працю госпо-
прекрасний Дніпро між плавнями й кручами, по-
е всю „Українську Шампань“, не сходивши
ьця.

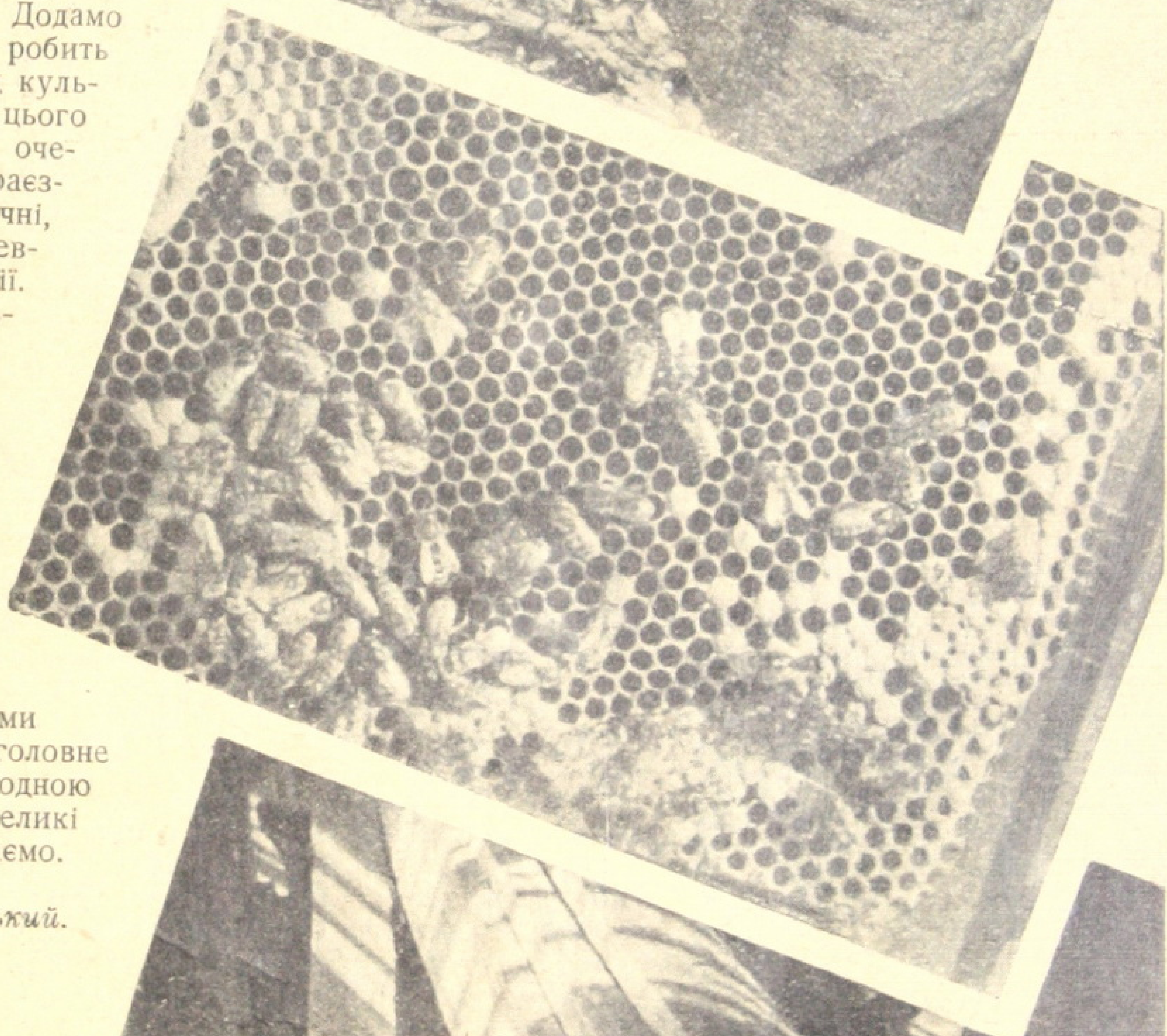
не тільки одні краєзнавчі теми популяризує україн-
культурфільм. По наших екранах демонструється вже де-
фільмів виробничих. Ось „Басарабська комуна“ в с. Обо-
на Тульчинщині. Це велике суспільне господарство, до-
організоване з різноманітними галузями продукції та
исловими підприємствами. Воно кожним кроком своєї
ості, кожною невеличкою частиною своєї високоякісної
кції доводить, що майбутнє належить не окремому при-
ому господарству, а могутнім високо культурним ко-
м. На порозі нової доби в сільському господарстві,
час, коли починається боротьба проти злиднів за
йність, зразкова комуна, показана на екрані в усіх
виробничих і побутових процесах, відограватиме
езну агітаційну ролю.

маємо науковопопулярний фільм про „Пасіч-
во“. Кожний їсть мед, кожний має певну уяву про
відкіля він береться. Але мало кому щастило по-
ти й дослідити життя бджолячої комуни, життя в
турному рямковому вуликові. Наша стрічка бере
ебе цей обов'язок і виконує його напротязі
и.

ю, використовуючи досягнення науки, показує
ому глядачеві, як треба організувати пасіку, як
ати й ходити коло неї, щоб справа розвивалася
вала користь.

не маємо наміру перераховувати тут ті культурфільми,
х уже зроблено; для цього є інше місце в журналі. Додамо
и, що справа ця розгортається; що культурфільми робить
ська, а почасти й одеська фабрика. Тільки в Київі над куль-
льмом постійно працює десять груп. Тематичний план цього
розрахований на 37 повнометражних культурфільмів, оче-
ки буде виконано. У нашому плані й роботі, крім краєз-
х і виробничих, є медичні, санітарно-освітні, біологічні,
шкільні та інші теми. „Про все на світі“—тільки з пев-
погляду, з певним підступом і в певній пропорції.
пустивши на екран перших півтора—два десятки куль-
льмів, ми повинні говорити не тільки про їхній зміст,
ро якість та перспективи.

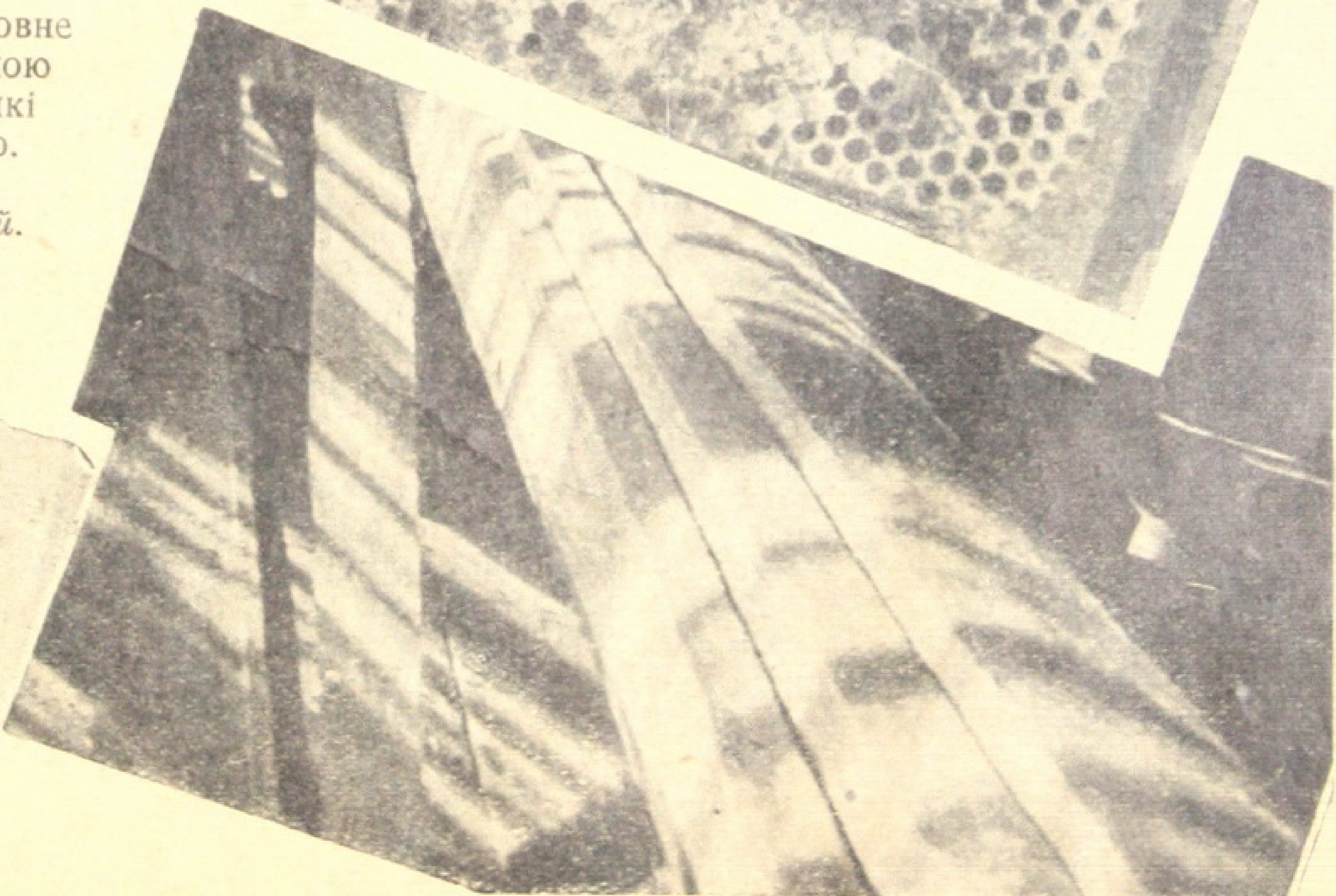

т ще декільки слів про перспективи. Перед нами
ий сезон—жнива кінематографії—весна, літо, осінь.
жнива в нас є багато завдань, багато цікавих тем
езного маштабу. Цього року ми беремося до
тласу України, до цілої низки експедицій спільно
ковими установами, а зокрема з ВУАН; цього
ми дамо декілька великих наукових стрічок на
гічні теми.

Другий рік ми починаємо з дужчими ресурсами, більшим досвідом. Та й завдання перед нами більші. І жива енергійна молодь, що головне над культурфільмом працює, є одною з найкращих запорук, що ті великі завдання ми таки виконаємо.

Ол. Борський.

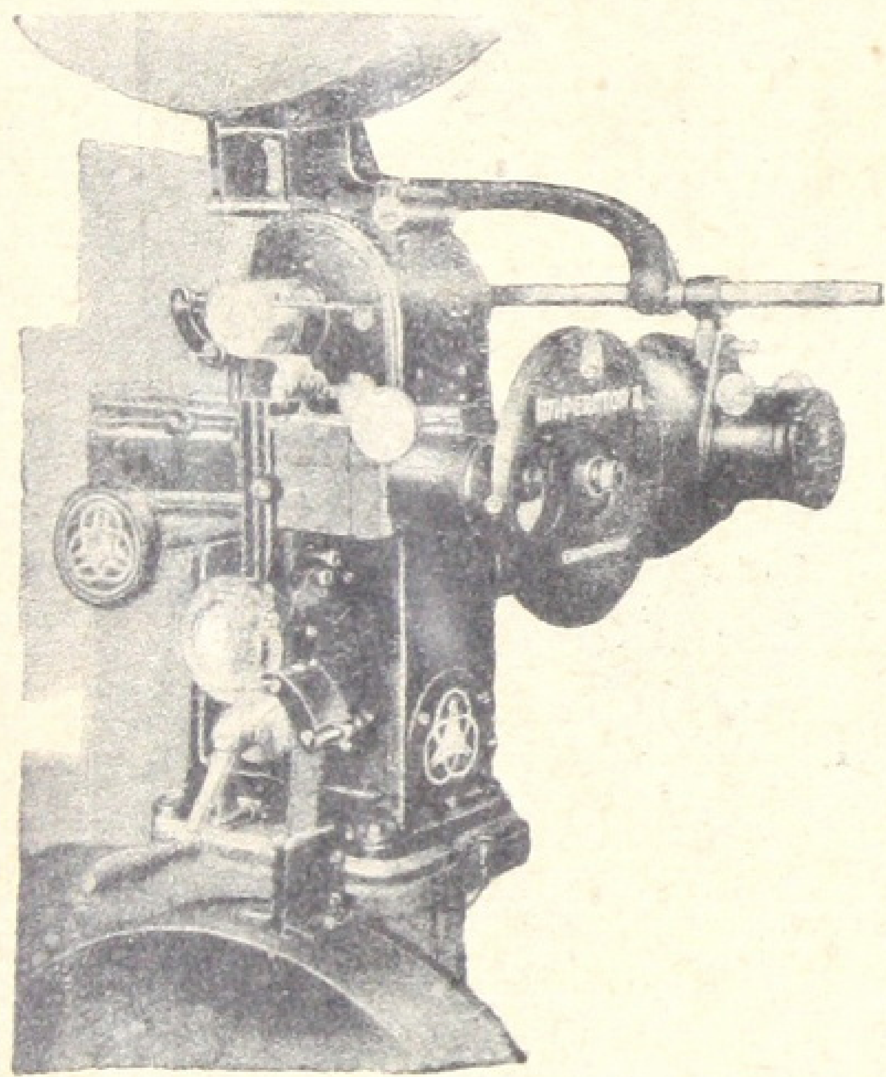

НОВИНИ ТЕХНІКИ

Остання модель проєктора Ернемана.

Німецький консорціум М. Цейс-Ікон випустив на ринок нову модель проєкційного кіно-апарату системи Ернемана—«Імператор II» з центральним автоматичним змазуванням, що значно полекшує та спрощує підготовчі до проєкції заходи. Цей апарат є наслідок десятирічної роботи над вивченням потрібних удосконалень на попередніх типах проєкційного апарату.

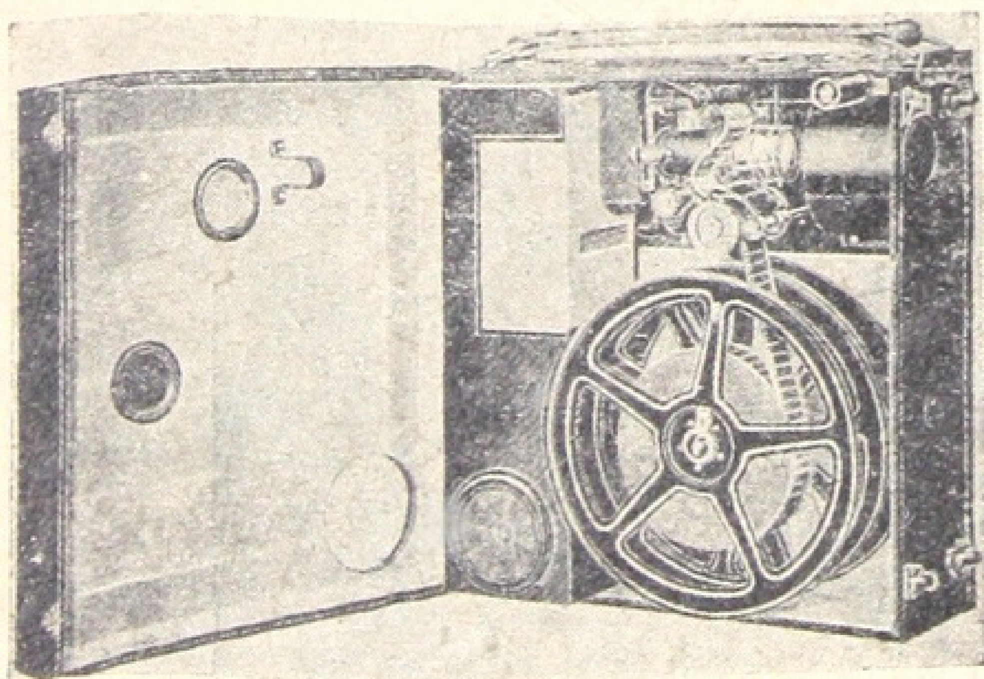
Найголовнішими перевагами нового апарату є те, що він працює тихо, без хитання, навіть при дуже швидкому проєктуванні по 60 образів на секунду, до того-ж фільм максимально захи-

щено від тертя через зменшення тиснення в проходах та вживання частин особливої форми. Всі частини механізму стандартизовано, їх легко міняти, в тому числі шухлядку з мальтійським хрестом, що позбавляє потреби мати запасний проєкційний апарат. Зміну мальтійського хреста можна зробити за одну хвилину.

„Кіно-бокс"

«Кіно-Бокс», тоб-то «кіно-шухляда», це остання конструкція проєкційного

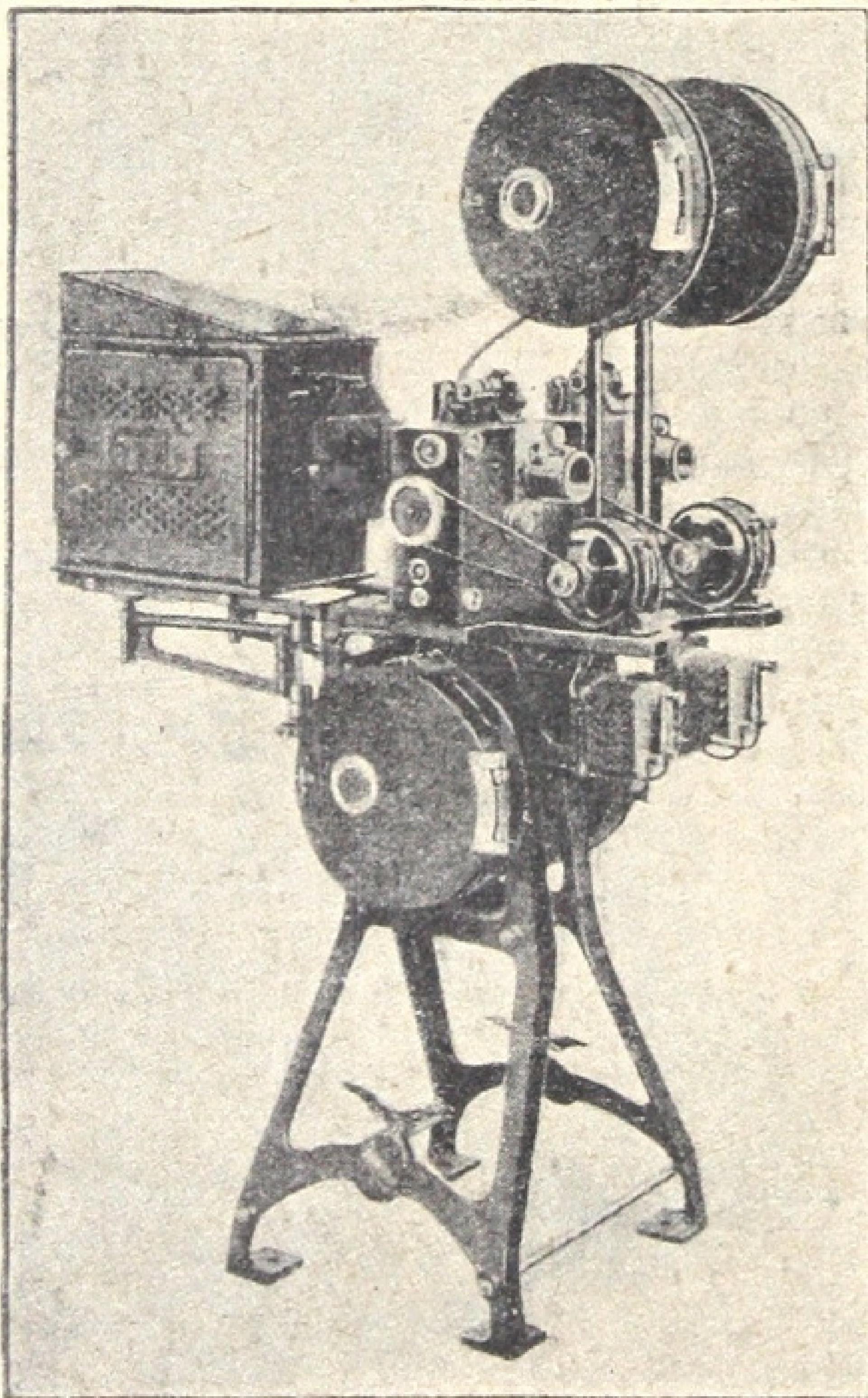
пересувного кіно-апарату, що її випустила фірма Цейс-Ікон. Він має вигляд чемодану й дуже зручний для доповідників, що бажають ілюструвати фільмом свої виступи.

«Кіно-Бокс» вміщає 400 метрів плівки й може працювати на постійному та змінному електричному струмені. Як і апарат тої-ж фірми «Імператор II», «Кіно-Бокс» працює без шуму й має мальтійський хрест, вміщений у шухляду з маслом, що забезпечує хрест від зношування. Апарат має лямпу на 500 ватт, що дає можливість мати гарну й ясну проєкцію на екрані в 4 метри завширшки на віддалі 18 метрів.

«Кіно-Бокс» можна спинити, коли потрібно, причому немає жодної небезпеки пожежи через устаткування спеціяльного піддувала та вживання фільтру системи Цейса, що затримує все теплове проміння. Фільм, отже, зовсім не нагрівається.

Подвійний проєкційний апарат Обера

Французька фабрика кіно-апаратури Луї Обера випустила в 1928 році нову удосконалену партію подвійних кіно-проєкційних апаратів, що зай-

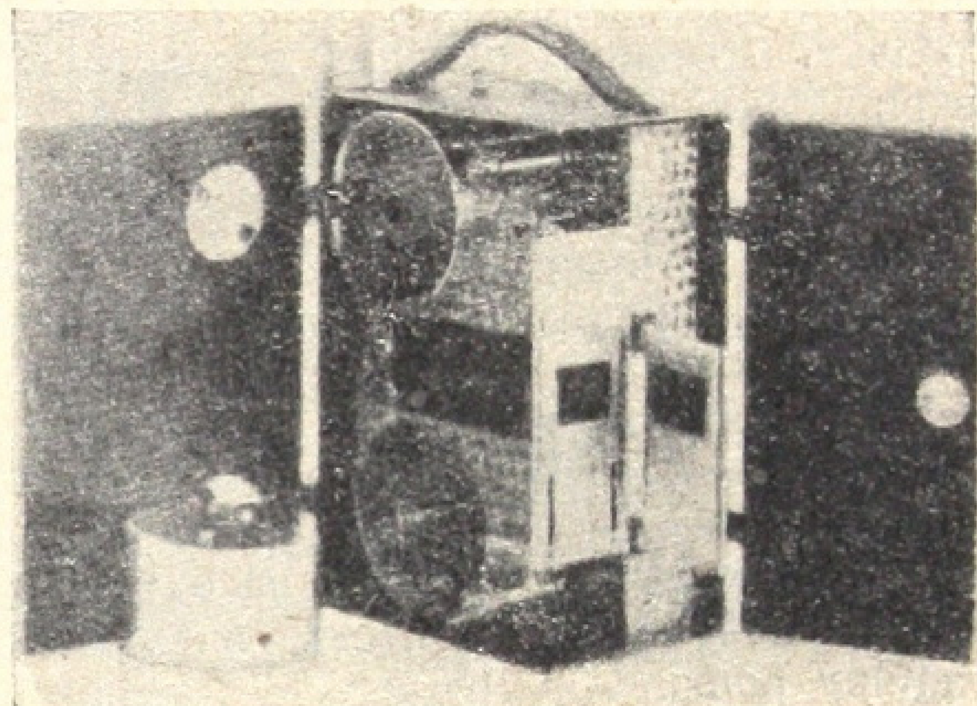
мають дуже мало місця й мають дуже простий механізм. Ці апарати дають можливість проєктувати фільми без перерв між частинами. До того вони працюють без будь-якого шуму через дотепно зроблені конструкції з зубчастими колесами.

Кіно на службі індустрії

Недавно в Нью-Йорку вжито нового способу для вивчення металів: кінознімальний апарат дав можливість зробити цікаві спостереження. Для такої роботи вживають спеціяльний фільм та об'єктив не шкляний, як звичайно, а кварцевий. Знимання провадять зі звичайною швидкістю. До цього часу через таке знимання вдалося спостерігати кришталізацію, різні стадії затверджування металів, утворення кришталевих голок. Крім того вдалося зафіксувати гартування, розплавлювання, поводження металів при критичній температурі (коли метали переходять з твердого стану в плинний), спостерігати хиби металів, то-що.

„Олівуд"

Так прозвано невеликий зручний знимальний апарат, що його випустила фабрика Ле Блей. Розміри апарату

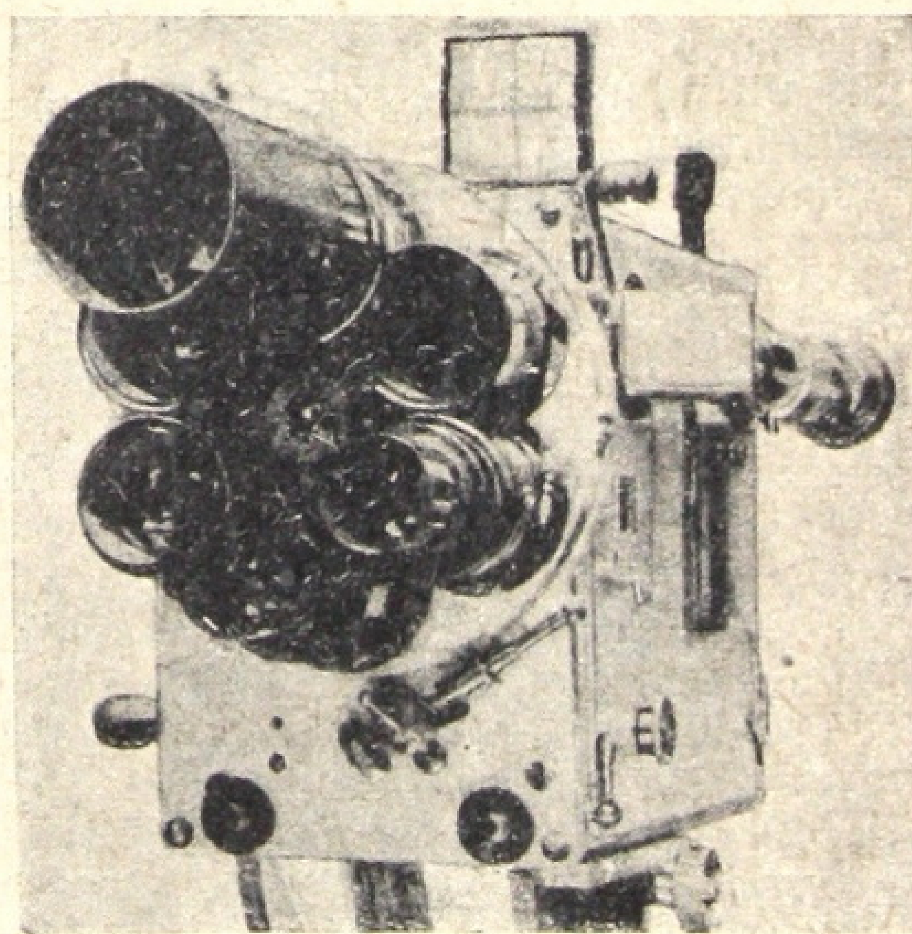
80×113×170 міліметрів заввишки. Зовнішні стіни з алюмінія. Об'єктив Краус Гесар 1 : 3,5, фокус 50 м/м. Це дуже добра аматорська камера.

На фото—«Олівуд», в якому розкрито передню та бокову стіну.

Досягнення знимальної кіно-апаратури

За останній час у виробництві знимальної кіно-апаратури йде невпинний процес удосконалення, як в галузі самої конструкції апаратури, так і в оптичній системі, де стали вживати великих фокусних довжин та досягли значної сили світла об'єктивів. Через зростання вимог прийшли до конструкції апаратів з кількома об'єктивами, які швидко можна міняти.

В той самий час удосконалено знимальну апаратуру в напрямі можливости знимати більшу кількість знимків, що має особливе значіння, головним чином, для знимання хроніки. Так, у Франції фірма «Гомон» випустила в 1928 році знимальний апарат з трьома об'єктивами на одному крузі, а фірма

«Камереклер» за системою «Мері» випустила на ринок апарат з 6-ма об'єктивами різного діяметру та фокусу.

НА ТИСЯЧАХ МЕТРІВ

Величезна кампанія, що її здійняла радянська преса за поліпшення якости тих картин, що їх довозять з-закордону, дала певні, хоч і не надто великі наслідки. Ми й досі не бачимо таких шедеврів кінематографії, що їх увесь світ бачив і що про них увесь світ говорить, як от Чаплінів „Цирк“, „Джаз“ Джемса Крюзе то-що. Проте й тисячі метрів буржуазної кіно-макулатури вже не в такій кількості висмоктують з нас щире радянське золото, не обплутують і радянський екран, і мозки радянських кіно-глядачів своїм згубними та смердючими обіймами. Ми все частіше й частіше бачимо той середній фільм, що майстрами його є західні фільмарі, які роблять його і вдумливо, і поправно.

Незабаром на екранах України йтиме американський фільм „Чікаго“. Поставник цього фільму — Франк Урсен — ніяк не революціонер. Дрібнобуржуазна „порядність“, „сміливі“ думки про те, що й порядну служницю можна взяти собі за жінку — цей лібералізм дрібного буржуа нічого спільного з революційними тенденціями американських трудящих не має. Але тоді, коли фільм немилосердо картає все лицемір'я, всю глупоту буржуазного правосуд'я, жорстоко й нещадно змальовує „порядних жінок“ міщанських кол Америки і разом з тим потайних повій, цих жалюгідних виплідків міської цивілізації, гірким сміхом сміється з сантиментальних і розпутних, брехливих і ласих на всяку сенсацію, чи то вбивство, чи то ґвалтування, „порядних людей“ Нового Світу, — отоді фільм цей говорить радянському глядачеві про задушливу й отруєну маразмами людського розкладу атмосферу західньої „культури“, отоді фільм цей є корисний і цікавий для нашого глядача. Прекрасний акторський ансамбль, тонка й гостра робота режисера, — і „Чікаго“ стає маленьким шедевром західньої кінематографії. Артистка Філіс Гевер, що виконує головну ролю місіс Гарт, не боїться різко, утрировано різко й сміливо, навіть цинічно часом викривати перед об'єктивом нутро західньої жінки — паразита, вбивці, розпутниці і, в той самий час, дитини. Її партнер — Віктор Варконі зумів обминути всі вовчі ями небезпечної ролі своєї — ролі шляхетного міщанина, що, за-ради жінки, йде на злочин і на грабунок. Багато можна де-чого закинути „Чікаго“, але одне можна цілком певно ствердувати: — високу художність його, виняткову гостроту творчої думки, вкладеної в нього, спостережливість і злісну іронію творця фільму.

На фото — вгорі арт. Женні Юго в фільмі „Шестеро дівчат“; внизу — арт. Філіс Гевер у фільмі „Чікаго“.

До жанру легкодумної кіно-оперетки треба віднести комедію „Шість дівчат шукають притулку на ніч“. Глузування з добропорядного бюргера німецького не йде тут далі за богем'ярські жарти над ним, притаманні кожній оперетці, і, хоч лоскотливі, та не образливі ні для кого. Гидка філософія артистичної богеми Заходу, що завше ладна гуртом і в роздріб продатися „вельможним світу цього“, відбилася в цьому фільмові, в апології приємних і милих принців, та пустотливих і „роботящих“ дівчат. Навряд чи щось інше, окрім почуття зневаги, може викликати ця картина в радянського глядача. Це не значить, безумовно, що наш „висококультурний“ глядач, що найвищою культурою для нього є культура європейських шинків і кабаретних „зірок“, глядач непманської вулиці, не буде з величезним умліванням та приємністю дивитися на цю пустеньку комедійку, дешеву й зі змісту свого, і з тієї роботи, що в неї вкладено режисером (Ганс Берендт) й акторами. Добра німецька акторка Женні Юго, що грає провідну ролю, — не виходить у цьому фільмові за межи легкої опереткової гри, пустотливої і неглибокої.

Далеко менше шкідливою для нашого глядача буде комедія „Моряк“, із циклу досить старих уже (23—24 року) фільмів за участю Гарольда Ллойда та Мільдред Девіс. Після новіших і складніших формою своєю фільмів Ллойдових, як от „Лікар Джек“, „На сьомому небі“, цей фільм видається примітивним.

Проте, винахідливости та дотепности не позбавлений і „Моряк“. Елементи пародії на „східню драму“, заложену на європейських екранах, низка цікаво побудованих епізодів борні та переслідування, сила несподіваних і дотепно розвязаних „геґів“ (комедійних трюків, комічних атракціонів) насичують цей фільм. Саме в отаких „геґах“ і сила комедійного впливу фільмів Ллойдових.

Такі три найвидатніші фільми, що мають оце йти на екранах України. Серед них лише „Чікаго“ можна вважати за цінний і цікавий для нашого глядача фільм.

М. Миколюк.

Кіно-мухи

Стережіться мух...

(З сан. плакату).

Справа, що слухалась 4-го березня ц. р. на засіданні Київського Окружного Суду, заслуговує на виключну увагу кіно-громадськости. Справа ця повинна стурбувати громадську думку, бо вона може перетворитись на масовий рух, а така небезпека є. Справа ця полягає ось в чому:

У свій час, очевидно цілком випадково, було уложено угоду з гр. гр. Л. та М. на писання сценаріїв для ВУФКУ. За цією угодою, ці громадяни повинні були дати ВУФКУ чотири сценарії на рік, переважно з дитячого життя, за що їм і платили 300 крб. на місяць. Здавалось-би, що така платня є цілком достатня для молодих хлопців, щоб стимулювати їхню енергію до художньої творчости. І ось з того часу минув майже рік, зазначені громадяни одержали 2700 крб., а проте жодного путнього сценарія, що пішов би у постановку, вони не подали. Отже цілком зрозуміло, що ВУФКУ, вважаючи не лише на господарчі інтереси, а й на інтереси громадські, примушено було припинити дальшу видачу грошей і, як показали наступні події, ВУФКУ зробило цілком правильно й не тільки тому, що це непродуктивні витрати, а й тому, що, урахувавши „класову“ боротьбу між Л. і М., потрапило саме в точку.

Ось історія цієї боротьби. Вирішивши, що творити художні цінности може лише колектив,—молодий колектив робітників художньої творчости, енергійно й рішуче взявся до будування мистецтва на „суто-соціялістичних“ засадах, на принципі „боротьби за комунізм“. Весь час цей колектив, б'ючи себе в груди, проголошував нові принципи творення мистецтва, й як часто буває в таких випадках, де-хто вірив, що люди ці,—справді проголошують щось неймовірно нове, але, мовляв, „через нашу некультурність ми їх зрозуміти не можемо“. Можливо, що ця віра, під впливом факірського поводження цього колективу, з тимчасових настроїв перетворилась би на масовий рух, в наслідок чого до-щенту було-б знищено індивідуальне мистецтво, але... колектив розпався. Не чути вже більше цих палких виступів „мятущейся души“, не чує вже ніхто тих вибухів, що часто лунали з бадьорих грудей своєрідними, гордими, чудовими промовами, немає більше того молодого колективу, що так енергійно й рішуче відкривав „семафор у майбутнє“.

Не місяці й навіть не тижні, не довгий процес, а один лише день спричинився до ліквідації того, що такою дорогою ціною (2700 крб.) далося. Сталося це дуже просто: 25/X—28 р. один з працьовників цього колективу, бувши, очевидно, по своїй натурі „індивідуалістом“, а може над ним просто тяжіли рештки старих „буржуазних традицій“, о які спочатку мало, а потім все більше опановували його психологію, подав заяву такого змісту: „Я давно бажав розірвати угоду з людиною, яка не має жодних здібностей до писання сценаріїв, а також і без художнього смаку, але він мене примушував, згідно зі складеною угодою. І от завдяки бездарності мого бувшого співавтора, ми нічого **не давали редакторатові**“.

Так загинули чудові ідеї першого колективу для творення „революційних“ сценаріїв. Здавалося-б, що цим самим повинні були закінчитись також і зовсім не „ідейні“ грошові розрахунки ВУФКУ з цим колективом. Але одного дня юрисконсульт ВУФКУ був стурбований оповісткою суду, яка сповішала про те, що на таке-то число призначено слухання справи про позов цього колективу до ВУФКУ. Колектив посилався на величезну кількість документів, а треба одверто визнати, що ми часом дуже щирі на видачу різних документів, виходячи з тієї „теорії“, що папір все терпить і зовсім забуваючи про другу „теорію“, що кожна формуліровка, зафіксована на папері, повинна знайти собі практичне застосовання,—теорію відповідальности. Ми не будемо наводити змісту цих паперців, бо для нас важно лише те, що вони знайшли своє практичне застосування в тому, що суд, зваживши всі „теорії“, в позові „колективу“ відмовив і він припинив своє існування. Але суд, очевидно, був надто милосердний, не зробивши другого висновку, а саме — про притягнення де-кого до відповідальности за угоду. Гадаємо, що нам тут допоможе громадськість.

Цей факт ми наводимо тільки тому, що він є загрозливий, оскільки має тенденцію до поширення. Ми можемо ще навести й інший приклад зі сценарієм, який, очевидно, незабаром теж буде розглядатись в судових інстанціях. Оскільки він невеличкий, наводимо його цілком:

„1) Днепр,

2) что сковываемый человеком,

3) рвет и мечет в районе Запорожья,

4) за Александровском раскинулся широким величественным водяным простором,

5) неся на своих берегах города и селения, утопающие в зелени ..

6) Лишь на Левобережьи, от Каховки до Кингбурской косы раскинулись на 200 т. десятин знаменитые Олешкинские пески,

7) которые, передвигаясь, засыпают близь лежащие участки плодоносной земли.

8) Человек, для борьбы с песками, насаждает леса,

9) что навек смирили пески, застывшие ощетинившимися холмами...

10) В 90-х годах на пески пришли люди, занявшиеся насаждением винограда.

11) Им пришлось бороться с песками, морозами, а главное, с личинкой мраморного хруща, уничтожающие громадные площади виноградников (лишь в последнее время профес. Головенко найден способ борьбы с хрущом).

12) Человеческая воля и труд сделали свое: на месте песчаного моря выросли поселки,

12 а Сади...

12 б Бахчи...

12в Виноградники...

13) И из года в год „Украинская Шампань“ собирает горы винограда, арбузов, фруктов,

14) отправляя их по столбовому тракту—Днепру,

15) по тихим дорожкам—притокам,

16) в столицу „Украинской Шампани“—Херсон,

17) откуда они пароходами, дубками, поездами растекаются по всему СССР“.

Ми запитуємо читача, чи уявляє він собі (образно чи не образно—це вже справа самого читача) той фільм, що може вийти з цього сценарія? Чи уявляє собі читач, скільки неспаних ночей, тяжкого головного болю, „глибоких“ думок, вагань над кожним кадром було у автора цього сценарія? Чи, може, він просто сів і одразу в себе на колінах у блокноті написав цей „твір“ і здав його, як цілком закінчену роботу?

Ми не знаємо, що скаже з приводу цього той орган, що буде розглядати цю справу, але ми зі свого боку мусимо сказати, що нас почінає заїдати „богема“—це найгірше явище в революційному пролетарському мистецтві. З цією „богемою“ треба рішуче боротися і насамперед боротися через громадський вплив і за допомогою організацій, що зацікавлені в розвиткові революційного кіно. Адже-ж постанова ЦК ВКП(б) говорить про те, що кіно повинно бути зброєю комуністичного виховування мас—отже, цю зброю засмічувати такими „перлами“ ні в якому разі не можна.

Тирса.

культурфільмів у Німеччині на протязі 1928 року. Виробництво культурфільмів провадили 222 підприємства, що виробили 808 фільмів загальною довжиною в 455.059 метрів. В попередньому 1927 році виробництво провадили 214 підприємства, які виробили 870 культурфільмів, загальною довжиною в 409.619 метрів. Отже, хоч кількість культурфільмів, вироблених в

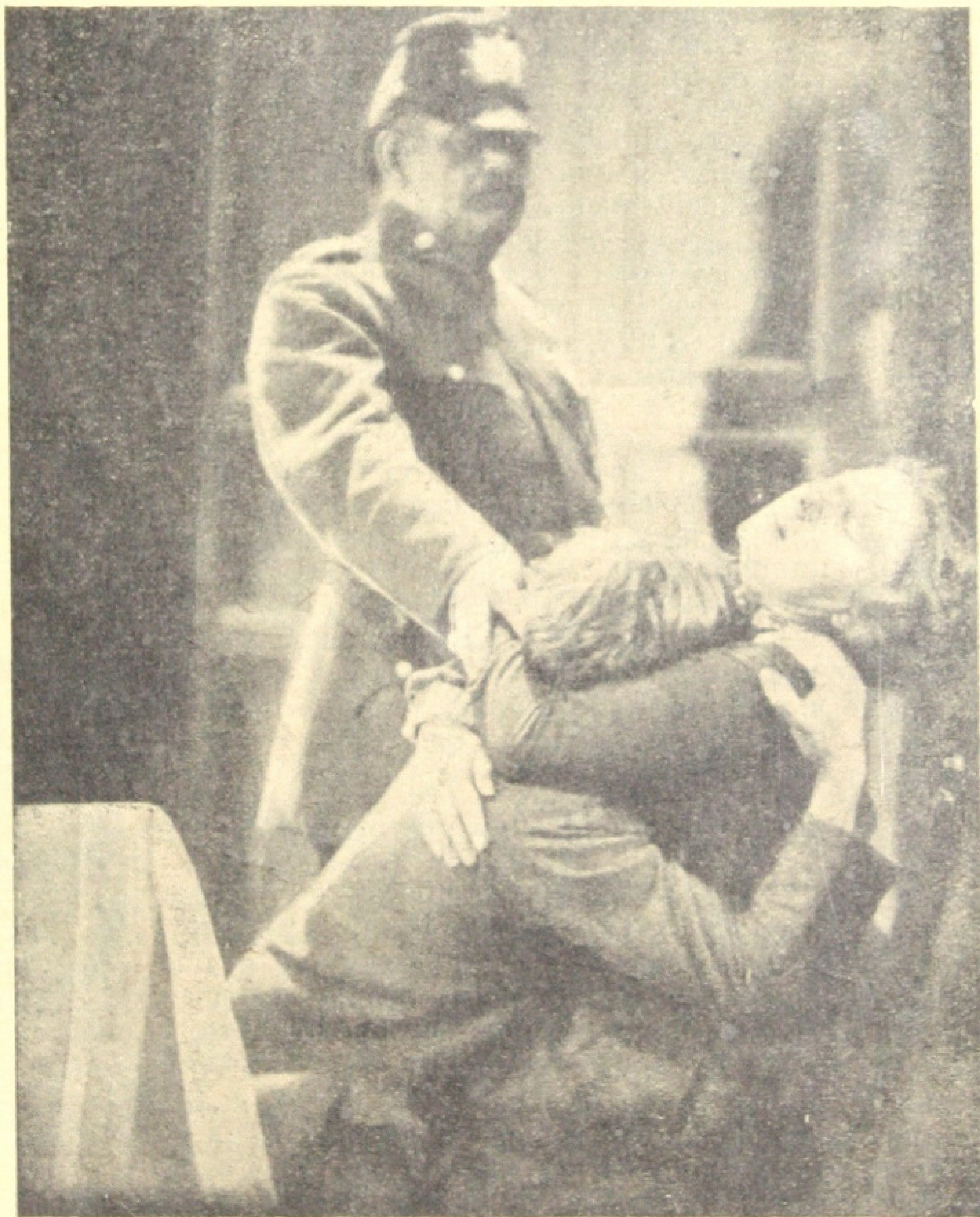

Джое Май один з найвидатніших режисерів німецької кінематографії, відомий на Україні з фільмів „Індійська домовина“, „Дагфін“ („Життя за життя“), то що, закінчує поставу величезного фільму „Асфальт“, що має бути одною з центральних постав німецької кінематографії в 1929 р.

Сюжет фільму трактує життєву трагедію одного Берлінського поліцая—„людини, що стоїть на асфальті“ (звідки й назва „Асфальт“).

Кохання до дами з „вищого світу“, що, як потім виявилося, була злодійкою, примушує його пережити тяжку боротьбу між почуттям обовязку та особистим почуттям до неї. Почуття обовязку перемагає. Він передає злодійку до рук поліції, але сам не витримує гостроти конфлікту й кінчає життя самогубством.

Головну ролю в цьому фільмі виконує молодий німецький артист Густав Фреліх, що висунувся в „Метрополісі“ та попередній поставі Джое Май „Повернення“. В цьому фільмові він грає ролю молодого поліцая. Головну жіночу ролю „дами“ виконує Беті Аман, молода американська балерина, танцюристка з відомого мюзікголу „Фоліес“. Ролі батька й матери молодого поліцая виконують відомі німецькі трагіки Альберт Штайнрок та Еліз Гелер.

На фото-кадри з фільму „Асфальт“.

Вся постановка витримана у властивих Джое Май камерних тонах і є продовженням традицій і канонів, що вперше накреслились в його фільмі „Повернення“.

За ходом знимання фільму в найбільшому голлі (зйомочне приміщення) ательє „Уфа“ в Ней-Бабельсберзі був збудований величезний майдан — реконструкція одного з найзалюдненіших великих майданів Берліну-ам Ленінер Плац, де нещодавно було закінчене будування найбільш модернізованого кіно-театру „Універзум“.

Майдан був збудований з усіма околишніми вулицями. Вигляд майдану був відбудований до найменших деталів: вітрини, світляні реклами, газетні кіоски, бензинові цистерни, місце, де стоїть поліцай то що. В зниманні брали участь до 1000 статистів, та коло 200 чоловіка персоналу, що обслуговував знимання.

100 автомобілів, автобуси і спеціяльно проведений через павильйон трамвай доповнювали реальне враження від майдану. Для освітлення всього майдану потрібно було до 500 світлових одиниць з силою світла в 20.000 ампер. Це був один з найбільших та величезніших павильйонів, що будь коли будувались в Німеччині.

Ю. Роні

Кіно ПО КІНОФАБ

Режисер Г. Стабавий почав ставити фільм «Експонат з паноптікуму» за сценарієм К. Кошевського, що його розробив С. Лазурін. Сценарій дає картину внутрішньої боротьби в українській родині між молодим і старим поколінням у політичних поглядах. Головну ролю виконуватиме арт. А. Харламов.

Режисер С. Рошаль почав ставити фільм «Дві жінки», що характеризує два соціяльно протилежних типа: жінку, що бере участь у радянському будівництві, та жінку—представницю міщанства. Головні ролі в картині виконують В. Варецька, Яковлева, А. Чуверов, С. Петров. Знимає картину оператор М. Бельський.

„Дайош"

Кіно-експериментальна група Київського ТДРК закінчила ставити останню свою навчальну роботу «Дайош»—кіно-фрагмент на тему горожанської війни на Україні.

Постава відбувалася цілком на зимовій натурі в м. Києві. Ставить цей фільм Г. Затворницький, знимав Юрко Вовченко.

Подаємо тут кадр з цієї роботи.

Зразковий театр культур-фільмів ВУФКУ

ВУФКУ виділило в Одесі кіно-театр ім. Горкого для виключного показу культур-фільмів. Цей театр має бути зразковим, так з боку технічного встаткування та музикального супроводу, як і з боку культурного обслуговування глядачів. При театрі буде невеличкий музей, книгозбірня, читальня та інші культурні розваги для глядачів.

Поширення Одеської кіно-фабрики ВУФКУ

У звязку з поширенням праці у весняному сезоні, на ф-ці устатковано ще одного трансформатора на 350 кіловат та одного умформера (це 5-й трансформатор ф-ки)—в 60 кінських сил. Ф-ка одржала також нову ртутну апаратуру та ліцензи на нову знимальну апаратуру.

Плакати ВУФКУ на виставці у Львові

Недавно відбулася у Львові інформаційна виставка закордонних плакатів. На виставці чимале місце займав Радянський відділ. На фото подаємо куток радянського відділу, де виставлено низку плакатів ВУФКУ, а саме: „З примхи Катерини II", „Черевички". „Непереможні", „Звенигора", „Тарас Шевченко".

Нові культурфільми ВУФКУ

Як тільки почнеться весна, ВУФКУ приступить до знимання краєзнавчого культурфільму — «Надморські заповідники». Щоб зняти цей фільм, доведеться одбути 3 експедиції на узбережжя Чорного й Озівського морей, в ту смугу, що її Український Уряд оголосив державним заповідником.

Перша експедиція на провесні зниматиме переліт птахів та весняну рослинність степів; друга експедиція—в середині й кінці травня матиме ширше завдання: крім суто-природничих моментів, як-то гніздовий період у птахів та розвиток перистих ковилів, вона зниматиме також життя й працю людности цих районів. Нарешті, третя експедиція зниматиме осінню рослинність степів у надморській смузі, а також початок осінніх мандрівок птахів.

Фільм буде повнометражний. Знимальний план цього фільму готують наукові співробітники ВУАН—М. Шарлемань та А. Лазаренко.

Фільми ВУФКУ закордоном

У Празі з великим успіхом проходить зараз демонстрування фільму ВУФКУ «Тарас Трясило», що йде там під назвою «Багатирі Волі». З огляду на великий успіх, показ фільму продовжено. Таке продовження робиться у Празі тільки для дуже цікавих фільмів.

У французькій пресі з'явилися оголошення, що на паризькому екрані незабаром з'являться такі картини ВУФКУ: «Черевички», «Тарас Трясило», «Василина», «У павутинні» та «Наговір». Ці фільми випускає у прокат французька фірма «Пате-Нор».

Анрі Барбюс для ВУФКУ

Відомий французький письменник Анрі Барбюс розроблює зараз для ВУФКУ сценарій за власним оповіданням «Справедливість».

„Велике лихо маленької жінки"

Режисер М. Терещенко незабаром закінчить ставити на Одеській кінофабриці новий фільм «Велике лихо маленької жінки». Темою для сценарія взято одне з найактуальніших питань сьогоднішнього дня—питання про сучасний побут в сім'ї та взаємини чоловіка й жінки.

На нашому фото—артистка Валевська в ролі дружини з цього фільму.

РИКАХ СВІТУ

„Пікаділлі"

Видатна японська кіно-артистка Анна Мей-Вонг знімається тепер в новому фільмі «Пікаділлі». Ставить цей фільм відомий українському глядачеві з демонстрованого на наших екранах фільму «Мулен-Руж»—Евальд Дюпон.

На нашому фото—Анна Мей-Вонг в ролі з цього фільму.

Ольга Чехова гендлює

Щоб звернути на себе ще більшу увагу західних кіно-глядачів, відома кіно-актриса, російська білоемігрантка Ольга Чехова заявила в кіно-пресі, що буде фільмуватися лише три рази на рік і то лише в таких фільмах, де роля цілком відповідатиме її бажанню. Крім того, вона хоче ставити картини власним коштом, а тому організовує кіно-організацію, що зватиметься «Чехова-фільм». Уже зафільмовано цією організацією нову картину за участю Ольги Чехової «Полум'я».

На фото—Ольга Чехова в цьому фільмі.

НОВИЙ ФІЛЬМ МУРНАУ

Відомий німецький режисер Ф. В. Мурнау, що ставив відомий фільм «Остання людина», щойно закінчив знімати в Америці новий фільм «Чотири чорти». Західня преса з захопленням про цей фільм говорить. Знімалися в ньому актори Барі Нортон, Ненсі Дрексель то-що.

Ми подаємо фото Ненсі Дрексель в ролі з цього фільму.

„Веселі розбійники"

Німецька фірма Гегельвальд закінчила поставу картини «Веселі розбійники» з життя німецьких студентів.

Головні ролі виконують Ернст Фербенс та Груус фон-Альтен. Подаємо один з кадрів цієї картини.

Виробництво культурфільмів у німеччині

Берлінська газета «Фільмкур'єр» публікує відомості про виробництво культурфільмів у Німеччині на протязі 1928 року. Виробництво культурфільмів провадили 222 підприємства, що виробили 808 фільмів загальною довжиною в 455.059 метрів. В попередньому 1927 році виробництво провадили 214 підприємства, які виробили 870 культурфільмів, загальною довжиною в 409.619 метрів. Отже, хоч кількість культурфільмів, вироблених в 1928 році, в порівнанні з кількістю 1927 року зменшилася, проте пересічна довжина фільму зросла з 471 метра до 563 метрів, тоб-то на 19,5%.

Найбільшу кількість культурфільмів виробила фабрика УФА, на долю якої припадає 112 фільмів з метражем 56.102, за нею йдуть: мюнхенська Емелька (37), Губерт Шонгер (33) та інші. Інститут культурного поступу виробив по одному фільму.

Груневальдська школа

Кіно-хроніка УФА подає окремі моменти з життя дівочої школи в Груневальді, коло Берліна, й зокрема сцени з фізичного виховання. В тій школі звертають велику увагу на вправи, що гартують здоров'я. На кадрі, що його ми подаємо, момент: дівчата взимку стріляють з сагайдаків. !!!

„Пат і Паташон—детективи"

Незабаром на всесвітніх екранах з'явиться новий фільм з участю видатних данських комиків — Пата й Паташона. На цей раз вони виконують не аби-які ролі: вони обидва грають детективів. Можна собі уявити той гомеричний регіт, що опанує глядачів під час демонстрування фільму, коли на екранах з'явиться пара таких детективів.

На фото—Пат і Паташон в ролях з цього фільму.

аматор кіно

ПРО УМОВИ ГРИ—ДИВИСЬ ТРЕТЮ СТОРІНКУ ОБКЛАДИНКИ

Київський Окрліт № 553. 1-а друк. Зам. № 1868—11500.

ПРАВИЛА ГРИ „АМАТОР КІНО“

1. Назовіть прізвище всіх акторів та режисерів, що їхні малюнки вміщено на 16 сторінці, за це ви матимете 20 очків.

2. В грі можуть брати участь всі читачі журналу „Кіно“.

3. Премія — художній альбом укоаїнської кінематографії видаватиметься першим трем нашим передплатникам, що пришлють розвязання 5-ти таких сторінок, — тобто наберуть 100 очків.

Прізвища всіх, що добре розвяжуть гру, буде оголошено.

Розвязання завдань надсилайте на адресу редакції журналу „Кіно“:

Київ, бульвар Т. Шевченка 12. ВУФКУ, ред. „Кіно“.

ЗУ ВИДАВНИЦТВО СПІЛКИ РЕВОЛЮЦІЙНИХ ПИСЬМЕННИКІВ „ЗАХІДНЯ УКРАЇНА“ ЗУ

ПОЕЗІЇ

Бобинський В. Словавстіні. З передмовою Дмитра Загула . . . . —.—
Загул Дм. Вибір німецьких балад. Ілюстрація нім. художників. Передмова О. Бургардта . . . . —.60
Кічура М. На старті Книжка поезій 4 . . . . 1.20
Кобилянський В. Збірник творів. За редакцією Д. Загула —.—
Малицький Ф Холмщина. Обкл. Я. Струхманчука —.40
Фальківський Д. Полісся . . . . —.—
Яблушенко В. Над Дністром. Балади й оповідання. Ілюстрував у дереві О. Рубан . . . . —.70

ОПОВІДАННЯ

Козланюк П. Хлопські гаразди Обкл. В. Пурія . . —.95
Козоріс М. Дві сили. Ілюстрував Я. Струхманчук . . —.60
Макушинський К. Семен Хрущ Переклад з польського . . —.—
Ткачук І. Смерекові шуми. Обкл. В. Касіяна . . . —.65
Цвайґ С. Збірник творів Перекл. В. Бобинський. За редакцією Д. Загула 1.40
Цвайґ С. Амок Перекл. Б. Бобинський. За редакцією Д. Загула. . . . —.60
Цвайґ С. Лист незнайомої. Перекл. В. Бобинський За редакцією Д. Загула. . . . —.55
Цвайґ С. Загин серця. Перекл. В. Бобинський. За редакцією Д. Загула. . . . —.50

П'ЄСИ

Ірчан М. Підземна Галичина. П'еси на 5 дій. Обкладинка О. Рубана. . . . —.55

ЗБІРНИКИ

„Західня Україна“. Літературно-мистецький та громадсько-політичний збірник. Зшиток 1 . . . . —.70
„Західня Україна“ Зшиток 2-3 . . . . 1.—
„Західня Україна“ Зшиток 4. . . . . 1.—
Революційні пісні Західньої України . . . . —.15
Руку братам! Мистецький альбом . . . . 1.—
Атаманюк В., Загул Д., Рудик Д.—Антологія зах.-української літератури XX. віку. . . . —.—
Рудик Д. Історія зах.-европейської літератури XIX віку . . . . —.—

ПОПУЛЯРНІ НАРИСИ

Бенза П. Україна потойбіч. З передмовою М. Барана —.75
Лакиза І. На руїнах поводи. Нарис зі світлинами. Обкл. Б. Крюкова . . . . —.45
Ткачівський С. З кривавої книги Західньої України. Обкл. В. Пурія . . . . —.—

МАЛЮНКИ й инш.

Касіян В. Весна . . . . —.15
Ковік М. Портрет поета Дмитра Загула . . . . —.25
Струхманчук Я. Австрійський польовий суд на Гуцульщині. . . . —.25
Панасюк М. Іван Франко. Б'юст . . . . 5.—

ВИДАВНИЦТВО „ЗАХІДНЯ УКРАЇНА“
Київ, поштова скринька 71. — Телефон 41-13.
„Okcidenta Ukrainio“, Kiev, posta kesto 71, Ukraino.

МАСА ВИДАВНИЧА АРТІЛЬ РЕВОЛЮЦІЙНИХ ПИСЬМЕННИКІВ МАСА

Поезія

Атаманюк В. Зажурені флояри. Обкл. В. Касіяна 1.20
Влизько О. За всіх скажу . . . . —.55
Косяченко Г. Віхоли . . . . —.60
„ Схід сонця . . . . —.65
Лан О. Отави косять . . . . —.60
Осьмачка Т. Клекіт 1.10
Плужник Є. Рання осінь . . . . —.75
Поліщук В. Геніяльні кристали . . . . —.90
Терещенко М. Оповідання . . . . —.—
Фальківський Д. Обрії . . . . —.60

Оповідання

Антоненко-Давидович Б. Землею українською. . . —.—
Борзяк Д. Під дощ 1.10
Брасюк. Г. В потоках 1.10
Галич М. Друкарка . . . . —.55
Жигалко С. Єдиний постріл . . . . —.55
Івченко М. Порваною дорогою . . . . —.55
Качура Я. Без хліба . . . . —.60
Козоріс М. Село встає. Повість . . . . —.—
Косинка Г. Політика . . . . —.55
Підмогильний В. Проблема хліба . . . . 1·25
Тась Д. Ведмеді танцюють . . . . —.55
Тенета Б. Листи з Криму . . . . —.55
Чапля В. Малоучок . . . . —.55
Ярошенко В. Кримінальна хроніка . . . . —.40

П'єси

Микитенко І. Іду . . . . —.55

Збірники

Атаманюк В. Літературні пародії. (Шаржі, епіграми, акростихи, фейлетони, гуморески, афоризми й карикатури) Обл. О. Рубана 2.10

Критика

Лакиза І. Письменник і критик. Статті. . . . 1.10
Савченко Я. Проти реставрації . . . . —.75

Літературні портрети

Серія популярних літературно-критичних нарисів про сучасних письменників.
Ф. Якубовський. Степан Васильченко **Д. Загул.** Павло Тичина **Я. Савченко** Юрій Яновський. **Б. Якубовський.** Дмитро Загул. **Д. Загул.** Микола Терещенко.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ Й ВИДАВНИЦТВА:
МАСА, Київ, пошт. скр. ч. 70.

НЕ ЗАБУТЬТЕ,

що незабаром першим екраном на україні демонструватиметься

„ЧАНГ“

величний твір про сіямськи джунглі

Ціна 15 коп.

КІНО-КАЛЕНДАР ВУФКУ НА КВІТЕНЬ

КИЇВСЬКИЙ КРАЄВИЙ ВІДДІЛ

Ґедзь (Овод)—Зонґ—Кривий пан—Перлина Семіраміди—Пригоди Шмугуєва—Чанг—Його превосходительство—Моряк

ХАРКІВСЬКИЙ КРАЄВИЙ ВІДДІЛ

Зонґ—Саламандра—Кривий пан—Чанг—Його превосходительство—Ґедзь (Овод)

ВІННИЦЬКИЙ КРАЄВИЙ ВІДДІЛ

Ґедзь (Овод)—Кривий пан—Чанг—Його превосходительство—Зонґ—Моряк—Шестеро дівчат

ДОНЕЦЬКИЙ КРАЄВИЙ ВІДДІЛ

Кривий пан—Його превосходительство—Ґедзь—(Овод) Шестеро дівчат—Моряк—Чанг—Зонґ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ КРАЄВИЙ ВІДДІЛ

Мулен Руж—Ґедзь (Овод)—Чанг—Його превосходительство—Кривий пан

ОДЕСЬКИЙ КРАЄВИЙ ВІДДІЛ

Чанг—Ґедзь (Овод)—Кривий пан—Його превосходительство